

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
7 Haziran 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Vekili Büyükelçi Selim Yenel'in, Türkiye-AB ilişkilerinin mevcut durumu hakkında sunumu

2.- Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay'ın, Türkiye-AB ilişkilerinin mevcut durumu hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı (1/838)

AVRUPA BİRLİĞİ UYUM KOMİSYONU

2'nci Toplantı

7 Haziran 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Avrupa Birliği Uyum Komisyonu saat 11.02'de açıldı.

Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Vekili Büyükelçi Selim Yenel,
Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay
Tarafından Türkiye-AB ilişkilerinin mevcut durumu hakkında birer sunum yapıldı.

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın (1/838) görüşmelerine başlandı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 12.52'de toplantıya son verildi.

7 Haziran 2017 arşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati:11.02

BAŞKAN: Mehmet Kasım GÜLPİNAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN VEKİLİ : Recai Berber (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Özkan YALIM (Uşak)

SÖZCÜ: Zehra TAŞKESEN LİOĞLU (Erzurum)

KÂTİP: Mithat Sancar (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayımız vardır.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonumuzun toplantısını müsaadenizle açıyorum.

Sayın milletvekilleri, üye olmayan değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; öncelikle hepiniz hoş geldiniz.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu 26’ncı Yasama Döneminin 9’uncu toplantısını açıyorum.

Değerli üyelerimiz, bugün gündemimizin 1’inci maddesinde, hepinizin de malumu, Avrupa Birliği Bakanlığı ile Dışışleri Bakanlığının Komisyonumuzu Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri konusunda bilgilendirmeleri yer almaktadır. Malumları olduğu üzere 4847 sayılı Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanunu, Komisyonumuza Türkiye’nin Avrupa Birliğine katılım sürecine ilişkin gelişmeleri izleme ve müzakere etmek görevini de vermiştir. Son dönemlerde, hepinizin bildiği gibi, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri inişli çıkışlı bir seyir izlemekte ve olumsuz bir yöne doğru gitmekteydi ancak gerek ekonomik ilişkiler gerek siyasi ilişkiler ve gerekse de coğrafi konum nedeniyle iki aktörün bu ilişkileri bir şekilde rayına koymas ve geliştirmesi kaçınılmazdır. Yakın zamanlarda her iki taraftan da ilişkilerin normalleştirilmesine dönük temennileri gösteren bazı açıklamalar duyduk. Bu husustaki gelişmelerin ne durumda olduğunu şimdi Bakanlıklarımızın değerli temsilcilerinden dinleme fırsatı bulacağız. Avrupa Birliği Bakanlığımızın değerli Müsteşar Vekili ve ekibi, aynı şekilde Dışışleri Bakanlığımızın Müsteşar Yardımcısı ve ekibi burada, bizleri kırmayıp geldiler, onlara da hoş geldiniz diyorum, teşekkür ediyorum. Gündemimizin 1’inci maddesi brifing, değerli temsilcilerimiz de burada, onları dinlemeden olmaz.

Ben müsaadenizle önce hangi bakanlık söz almak istiyorsa oradan başlamak istiyorum. Avrupa Birliği Bakanlığımızın değerli Müsteşarı Selim Yenel Bey, buyurun ilk sözü size verelim. Yalnız istirhamım olacak, eğer çok fazla uzatmazsak, ne kadar çabuk bitirebilirsek bizim için de o kadar iyi; arkasından bir kanun görüşmemiz de olacak, bir de benim de erken ayrılmam gerektiren çok önemli bir toplantı var. İsterseniz siz normal brifingi verin, biz sorularla devam edeceğiz, arkadaşlar burada, soru soracak arkadaşlar vardır mutlaka.

Çok teşekkür ediyorum

II.- SUNUMLAR

1.- Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Vekili Büyükelçi Selim Yenel’in, Türkiye-AB ilişkilerinin mevcut durumu hakkında sunumu

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; çok teşekkürler. Ben çok kısa tutmaya çalışacağım. Alfabetik başladık, Avrupa Birliği, Dışışlerinden önce geliyor, bu çerçevede size bir sunuşta bulunacağım.

Sayın Başkanım, dediğiniz gibi, Türkiye-AB ilişkileri son zamanlarda birtakım sıkıntılar geçirdi. Çok kısa olarak geçmişe dönecek olursak uzun süredir bir faaliyet gösteremiyorduk, ne zaman ki göç krizi ortaya çıktı Türkiye'yi hatırladılar; o zaman, biliyorsunuz, 3 tane arka arkaya zirve yaptık ve 18 Mart mutabakatını sağladık. Geçen sene bu zamanlar aramız gayet iyiydi, hatta bu ayın sonunda yani geçen yıl 30 Haziranda bir fasıl bile açabilmıştık ama arkasından gelen bu FETÖ darbe girişimi ve arkasından FETÖ'yle mücadele çerçevesinde alınan kararlar neticesinde Avrupa Birliğinde bir soğuma oldu. Hatta öyle ki bu darbe girişiminden sonra Avrupa Birliğinin bize olan yaklaşımında bir mesafe izlenimi edinildi, bizdeki algı “yeterince destek alınmadığı” şeklindeydi. Dolayısıyla aramızda bir soğuma başladı. Hâlbuki bizim amacımız Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki geçmişte olan güveni tekrar tazelemek şeklindeydi. Nitekim 18 Mart mutabakatı bu yolda atılmış bir adımdı ama işte kısa bir süre sonra bu gelişmeler neticesinde aramız yine bozuldu, onlara girmeyeceğim.

Sadece şunu söylemek istiyorum ki: Sayın Cumhurbaşkanımızın 25 Mayıs tarihinde NATO zirvesi vesilesiyle Brüksel'e gittiğinde Avrupa Birliği Komisyon Başkanı Juncker, Konsey Başkanı Tusk'la yapmış olduğu görüşmeler çerçevesinde sanırım şu anda tansiyonu düşürmüş vaziyeteyiz. Görüşmelerde iki taraf da tansiyonun düşürülmesi konusunda mutabakata vardı ve önümüze bir yol haritası konulması konusunda görüşmelerde bulunulması çerçevesinde karar verildi. Nitekim Sayın Büyükelçi Bozay'la birlikte gelecek hafta Brüksel'e gideceğiz ve tüm konuları masaya yatıracağız. Kendi düzeyimizde bir siyasî diyalog olacak; bu çerçevede Gümrük Birliğinin genişletilmesi, güncellenmesi, göç konusu, vize mutabakatı, fasılların açılması, diyalog yapılması, terörle mücadele ve zirveler çerçevesinde tüm bu konular tarafımızdan ele alınacak. Onların talepleri var, bizlerin onlardan talepleri var. Bu toplantıdan sonra Sayın Avrupa Birliği Bakanı ve Sayın Dışişleri Bakanı, karşıtları komiserlerle bir araya gelecek, bunun temmuz ayında olması bekleniyor henüz bir karar verilmedi. Arkasından da bütün bunlar yapıldıktan sonra, eğer düzgün bir yola çıkmışsak, Sayın Cumhurbaşkanımızın Başkanlığında karşıtlarıyla bir zirve yapılması öngörülüyor. Avrupa Birliği bunun gelecek yıl yapılabileceğini düşünüyor, biz ise bu yıl yapılmasını istiyoruz; tabii, gelişmelere bağlı olacak bunların hepsi.

Biz, şu anda, artık Sayın Cumhurbaşkanımızdan aldığımız bu yönerge çerçevesinde ilişkileri tekrar rayına oturtmak istiyoruz, tekrar güveni tazelemek istiyoruz çünkü gerçekten ne yazık ki bir güven bunalımı var. Biliyorsunuz, sizin esas karşıtlarınız, Avrupa Parlamentosunun aldığın birtakım kararlar var, nitekim geçtiğimiz aralık ayında üyelik müzakerelerinin durdurulması yönünde birtakım kararlar aldılar. Karma Parlamento Komisyonunu toplayamadık bir türlü, orada da sıkıntılar var yani Parlamento boyutu da maalesef eksik kaldı. Bu çerçevede yani sizlere de önemli görevler düşüyor bu güvenin tazelenmesi konusunda. İşte önümüzdeki dönemde bir takım hâlinde herhâlde birlikte çalışacağız ve bu işleri rayına oturtmaya çalışacağız.

Bu çerçevede konuşmamı bitirmeden önce Kıbrıs'a da değinmek istiyorum, Kıbrıs da bu konuda çok önemli bir rol alıyor çünkü Kıbrıs nedeniyle şu anda fasıllar engellenmiş durumda. Eğer Kıbrıs sorunu çözülsürse üyelik müzakerelerinde önemli adımlar atılabilir. Bu demek değildir ki her şey çözülecek ama önemli bir engel kalkmış olacak ve işler birazcık daha düzgün hâle gelebilecek.

Ben çok kısa bir şekilde size arz etmek istedim ama dediğim gibi biz buradayız, bütün soruları cevaplandırabiliriz ve ayrıntılara inebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Sayın Müsteşarım.

Şimdi, Dışişleri Bakanlığı temsilcimiz, değerli Müsteşar Yardımcısı Mehmet Kemal Bozay Bey, buyurun lütfen.

2.- Dışışleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Büyükelçi Mehmet Kemal Bozay'ın, Türkiye-AB ilişkilerinin mevcut durumu hakkında sunumu

DIŞIŞLERİ BAKANLIğI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Sayın Başkanım, sayın başkan yardımcıları, değerli milletvekillerimiz; Sayın Müsteşarımız zaten bu resmî çizdi, sizin başta buyurduğunuz gibi Sayın Başkanım, önemli olan rayına yeniden koymaktı. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu ziyareti, NATO toplantısı marjında yaptığı temaslar çok faydalı oldu. Sayın Müsteşarımızın söylediklerine ek olarak bu sayede hani bizim için senaryolar ortaya atıyorlardı tam üyelik müzakerelerini seçerek başka “modelite”lere bakılsın diye, o konuda da tavrımızın kesin olduğu ve stratejik hedefimizin tam üyelik olduğu konusunu da bir kez daha teyit etmiş olduk. Bize verilen, Avrupa Birliği kurumlarının yetkililerinin Sayın Cumhurbaşkanımıza ilettiği takvim çerçevesinde de buna hâlel getirecek bir ortam bulunmuyor. Biz biraz genel jeopolitik olarak Avrupa Birliğinin bizimle iş birliğini yürütmemesi hâlinde karşılaşacağı sorunları görmesinin etkisiyle de bu açılımı yaptığını değerlendiriyoruz. Malumunuz Brexit oluyor. Şimdi yeni bir Fransa-Almanya eksenini oluşması lazım, bu eksenin kuvvetlenmesi içinde Türkiye gibi ülkelere ihtiyaç var.

Onun dışında, Avrupa dediğimiz Akdeniz Havzası'yla birlikte sadece Avrupa Birliği ülkeleri değil en ufak bir göç hareketi hemen Avusturya'nın kapılarında peyda oluyor. Sabah İsviçre temsilcileri gelmişti, onlar da bizim göç durumumuzu soruyorlar herkesi yakından ilgilendiriyor.

Bugün Körfez'deki Katar'a olanlar, sabah İran Parlamentosunda silah sesleri duyulması, hepsi bu aslında Türkiye'nin bölgenin istikrarı açısından ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Bunu da fark eden Avrupa Birliği bu gidişatın kendileri için daha zararlı olacağını fark ederek bu açılımı yaptılar.

Biz, tabii, teknokratlar olarak 13 Haziranda Sayın Müsteşarımla gidip çizilen yol haritasının üzerinden nerelere gidilecek ona bakacağız. Önceliklerimiz, vize muafiyeti ve gümrük birliği konuları ama bu bizim tam üyelik müzakeremizden vazgeçtiğimiz gibi değil bunun bir parçası olarak aktarılacak. Vize muafiyeti konusunda işte kriterler var, o kriterleri tamamlamaya çalışıyoruz. 72 kriterden 65'ini tamamladık 7'si üzerinde çalışıyoruz. Gümrük birliği konusunda bazı münferit ülkelerin engellemeleri var bu engellemelere rağmen süreci yürütmek istiyoruz. Aynı şekilde fasıllar konusunda da yapılabilecekler var, tarama süreçleri başta olmak üzere. Bir de Sayın Müsteşarımızın da dile getirdiği üzere sizlerin, siz değerli saygın parlamenterlerimizin muhataplarıyla temasları da büyük önem taşıyor çünkü bize asıl zorluğu çıkaran Avrupa Parlamentosu oluyor. Tabii ki bu temaslar bazı görüşleri değiştirmeyecektir. Fakat hani bizim tutumumuzun net biçimde söylenmesi açısından faydalı olacaktır. Önümüzdeki dönemde bir zirveyi bu yılın sonunda yapabilmek. Bu zirveden anlayışımız 28 ülkeyle birlikte değil de zaten küçük bir zirve gibi olmuş olan Brüksel'de yapılan toplantıdaki gibi kurum başkanlarıyla bizim en üst düzeyde bir araya gelmemiz şeklinde olabilir. Süreci yeniden sizin başta dediğimize dönersek rayına oturtmuş gözüküyoruz.

Arz ederim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bende teşekkür ediyorum.

Şimdi söz almak isteyen sayın milletvekillerimize sırasıyla söz vereceğim.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Avrupa Birliği Müsteşarı mevcut olan bu sürecin askıya alınmasını 15 Temmuz 2016 FETÖ terör örgütüne bağladı. Bunun öncesinde hiçbir işlem yapılmadı ki Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından. Bunun etkisi vardır ama daha öncesinde ondan bir farkı yoktu bu süreçte.

İkinci bir husus, şu denildi: Yani burada muhatapları olarak “Efendim biz de hep birlikte bir takımız.” şeklinde. Evet, içeride takım olabilmemiz için siyasi iktidarın muhalefete de en azında aynı saygınlığı, aynı itibarı, ayrı düşüncelere saygı göstermesi lazım, katılımcılığı esas alması lazım. Muhalefet partileri, siyasi iktidar tarafından yapılan tüm bu işlemlerde hep dışarıda kalıyor, basın vasıtasıyla biz bunları öğreniyoruz. Yani burada, evet, gerçekten olması gereken, ben de yürekten size katılıyorum; takım olmamız lazım dışarıya karşı ama takım olabilmemizin de şartı ve koşulu: Ben size ne kadar saygı gösterirsem siz de bana o kadar saygı gösterirsiniz, saygı karşılıklıdır ve bugüne kadar ki... Mesela Katar’ı örnek verdiniz. Katar’da olanları hemen izlemeden, sonuçlarının ne olduğunu bilmeden bir tarafa angaje oluyoruz biz. Orada mezhepler çatışması mı çıkacak, başka şeyler mi var yani bu anlamda burada esas olan ülkemizin menfaati ve çıkarı. Bugüne kadar ki dış politikayı Suriye’de gördük, Irak’ta gördük, Mısır’da gördük ve bu politikaların hepsinde balıklama atladık ama sonuçlar ne oldu? Ülkemiz zarar gördü, biz millet olarak zarar gördük.

Onun için, evet, tedbirli olmaktan yarar var. Temenni ve istirhamım şu: Biz eğer ne kadar Avrupa Birliğinden uzaklaşırsak o kadar hukuk devletinden, demokrasiden uzaklaşmış oluruz. Ha, bunu da yaparken de Türk milleti olarak, ulus olarak, devlet olarak şahsiyet ve kişilik politikalarımızdan ödün vermeden yapmak lazım. Yani her dediklerine “evet” demek doğru değil ama onurlu bir duruşla bu yapılabilir. Yani Avrupa Birliği o fasıllarla ilgili 2004’te... Burada Ankara’nın bu caddelerinde şeyler patlatıldı ama ondan sonra ne oldu? Maalesef bir başarısızlıkla sonuçlandı. Yani şunu kabul etmemiz lazım: Avrupa Birliği Bakanlığının Türkiye’de ismi var, kadrosu var ama görevbildiğimiz kadarıyla fazla bir faaliyetlerini göremiyoruz. Mesela çıkan yasalarla ilgili güya Avrupa Birliği Bakanlığımızın bu konuda uyum süreciyle ilgili bir düşüncesinin olması gerekmez mi? Çıkarılan yasayla ilgili Avrupa Birliği Bakanlığı hangi konuda bu mevcut olan fasıllarla ilgili, uyum sağlayıp sağlamadığıyla ilgili bir görüşünü bildirdi? Maalesef, fazlada uzatmak istemeyeceğim ben sabrınıza sığınıyorum teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Kıbrıs’la ilgili sorunuz. Kıbrıs şunu söylüyor, 3 tane T’si var, vazgeçilmez: Tanıma, tazminat ve toprak. Türkiye, bu üç tane T’yi tanıyacak mı? Bu doğru mu? Yani burada bu yanlış bir hadise. Bu konuda Türkiye’nin, Yunanistan’ın istediği, Rum tarafının istediği bu üç tane T’yi tanımak ülkemiz açısından hakikaten kabul edilebilir bir durum değil.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Sizlerin ilave edeceği bir şey var mı Değerli Müsteşarım, özellikle belki Kıbrıs konusunda bir şey söylemek istersiniz veya Dışişleri temsilcimiz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Hemen cevap vermemizi istiyorsanız, tabii ben bütün sorulardan sonra...

BAŞKAN - Bence öyle yapalım, hemen bire bir yapalım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Peki, şöyle başlayayım o zaman sayın değerli milletvekili, hani “FETÖ’yle başladı” çerçevesinde bir soru yöneltti. Bizim Avrupa Birliğiyle olan sıkıntılarımız hep vardı fakat düzelve Ekim 2015’te başladı. Ne zaman oldu? Sayın Cumhurbaşkanımız Ekim 2015’te ikili bir ziyaret için Brüksel’e gitmişti. Bu vesileyle Tusk ve Juncker’le görüştü ve tekrar bir bakıma ilişkileri canlandırma süreci başladı ama bu sefer talep onlardan gelmişti; onlar göç kriziyle baş edemiyorlardı, bize ihtiyaçları olduğu için

bize birtakım vaatlerde bulundular hatta; fasıllar konusunda, para konusunda, şu konuda bu konuda vaatlerde bulundular. Arkasından alışmalar yapıldı ve arka arkaya 3 tane zirve yapıldı, dört ayda 3 zirve yapıldı ki biz on bir yıldır zirvelere ağrılmıyorduk. Bu niçin oldu? Avrupa Birliğinin ihtiyaından dolayı oldu, bunu söylemek gerekir. İlişkiler bir bakıma düzelmeye başlamıştı ki bu darbe girişimi oldu, ondan sonra tekrar bir gerileme oldu; ben ondan bahsettim. Tabii, çok kısa bir sunuş yaptığım için bu ayrıntılara girememiştim ama onu ben size arz etmek istedim.

Yasalar konusunda ise tabii bazı şeyler basına yansımıyor ne yazık ki yani böyle çekici olmayınca her şey duyulmuyor ama şunu söylemek istiyorum: Yasaları Avrupa Birliği Bakanlığı çıkarmıyor ama çıkan bütün yasa tasarıları, taslakları Avrupa Birliği Bakanlığına geliyor, biz görüşlerimizi bildiriyoruz ve bu ereve de bu yasalar tekrar sizlere arz olunuyor. Dolayısıyla, maalesef belki bunlar duyulmuyor ama biz çalışıyoruz, gayret gösteriyoruz. Duyulması açısından belki birazcık daha fazla kendimizi ortaya koymamız gerekir ama bu, böyle.

Kıbrıs görüşmelerinde ise tabii ki sayın Dışışleri Bakanlığı temsilcisi bunlara daha rahat bir şey söyleyebilir ama bu görüşmeler adada sürüyor, tabii ki karşılıklı birtakım görüşmeler epey bir zamandır zaten yapılıyor. Bu bir al ver egzersizi bunu kabul etmek gerekir. Sonuçta, eğer çıkarımıza değilse zaten olmayacaktır, bir neticeye bağlanmayacaktır ama ben daha fazlasını söylemeyeyim, Sayın Bozay belki ilave eder.

Teşekkür ederim.

DIşIşLERİ BAKANLIğI MüSTEşAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Teşekkür ediyorum efendim.

Ben de sayın milletvekilimizin dile getirdiği 2 husus tan Kıbrıs konusu: Efendim, müzakerelerden zaten ortaya çıkan, uzlaşmaz tarafın Rum tarafı olduğunu gösteren bir pozisyon çıkıyor, bu da bizim gücümüzü kuvvetlendiriyor. Sayın Müsteşarımın da söylediği üzere, bizim burada bir taviz vermemiz söz konusu değil. Malumunuz, 2004 yılında Annan Planı yapıldığında Avrupa Birliği büyük bir hata yaparak o plan onaylanmadan Kıbrıs tarafını ye yaptı ve onu acılarını çekiyorlar, şimdi de bunun hissiyatıyla bu Kıbrıs'ta çözüm olmadan ilerleme sağlanmayacağını görerek devrede olmak istiyorlar. şu anda görüşmeler devam ediyor efendim ve temmuz ayında da yoğunlaşacak gibi gözüküyor.

Katar konusunda ise Sayın Milletvekilim, ben onu AB bağlamında söyledim, Katar'daki olaylardan sonra bütün AB liderleri şu anda bizle temas ederek nasıl bir tutum alacaklarını ve bizle nasıl iş birliği yaparak bu sorunu çözeceklerini düşünüyorlar. Buna Katar'ı izole eden Arap lkelerinin temsilcileri de dâhil olmak üzere bizi arayarak bu konunun çözümünde Türkiye'nin de desteğini, yardımını, yapıcı yaklaşımını bekliyorlar; herhangi bir tarafđir durumumuz söz konusu değil, bilakis Avrupa nezdinde endişe duydukları için bu gelişmelerden bize danışarak neler yapılabileceğini görmek istiyorlar.

Arz ederim.

BAşKAN – Teşekkürler.

Sayın Selina Doğan, buyurun.

SELİNA DOğAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Müsteşarım, Sayın Dışışleri Bakanlığı Temsilcimiz; hepimize gnydın, teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için.

şimdi, biz de gerçekten iki yıldır kaygıyla takip ediyoruz Türkiye-AB ilişkilerini ve tabii ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak elimizden gelen olumlu katkıyı da sunuyoruz.

şimdi, son süreçle ilgili açıkçası basında fazla bilgi yer almadı yani çok şeffaf olmayan bir görüşme oldu. Ancak, biz edindiğimiz bilgiler doğrultusunda şu temel iki hususu anladık ki: Avrupa Birliği, Türkiye’de özellikle OHAL sürecinde gerçekteşen birtakım ihlallerin ortadan kalkmaması hâlinde pek de böyle somut bir takvim oluşturmayacak; bunlardan en önemlisi olağanüstü hâlin tabii ki hâlâ ısrarla devam ettiriliyor olması, işte içerde tutuklu bulunan gazeteciler gibi temel insan hakları ihlalleri devam ettiği sürece somut bir gelişme olmayacak.

Sayın Dışışleri Bakanlığı temsilcimiz vize muafiyeti ve gümrük birliği meselesinden bahsetti. Yani, bu 2 konunun da aslında onlardan bağımsız olduğunu söyleyemeyiz. Dolayısıyla, bu konuda sizlerin görüşünü rica ediyorum. Çünkü, 2018 Ocak, şubatından önce herhangi bir takvim verilmeyeceği gibi bir bilgi bize iletildi, bilmiyorum bu doğru mudur? Kaldı ki yeni bir fasıl açılmasa bile Türkiye’de son iki yıldır yaşanan gelişmeler nedeniyle Türkiye bugüne kadar açılan fasılların da gerisine düştü. Nitekim, öte tarafta Avrupa Konseyinde de işte, yeniden siyasi ve hukuki denetime alınmamız da bunun aslında en somut bir göstergesi. Bütün bunları bir araya getirdiğimizde Türkiye’nin çok acil atması gereken bazı somut adımlar var yani vize muafiyeti için de, gümrük birliği reformizasyonu için de.

Ayrıca, şunu da sormak istiyorum: Biz en somut 2 adımı bu 2 başlıkta mı düşünmeliyiz? Yani vize muafiyeti ve gümrük birliği reformizasyonu olarak mı düşünmeliyiz yoksa işte yargı faslında, ne bileyim, Siyasi Etik Kanunu gibi konularda, yolsuzlukla mücadele gibi konularda yakın zamanda herhangi bir fasıl açılması gündeme gelebilir mi?

Teşekkür ediyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEşAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Cevap verebilir miyim?

BAşKAN – Tabii, buyurun Sayın Müsteşarım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEşAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkürler.

Öncelikle şunu söyleyeyim ki: Evet, OHAL Avrupa Birliği için bir soru çerçevesinde duruyor. Sayın Cumhurbaşkanımız da bunun gerekçelerini anlattı, karşı taraf dinledi. Tabii, bizim yaşadığımız bu olay karşı taraf tarafından zamanla ancak anlaşılabilir bir husus. Kimseye olmayan, hiçbir ülkenin başına gelmeyen bir olay dolayısıyla anlatılması hem güç ama zaman alıcı bir şey. O bakımdan OHAL’i de bu çerçevede anlatmak bazen zor olabiliyor. Ama, sanırım yani bu çerçevede zamanla bunu anlatacağız.

şimdi, bazı hususlarda size daha fazla bilgi vermek isterim: Fasıllar açılmıyor; açılmamasının nedeni Kıbrıs’tır. Yani, 23’üncü ve 24’üncü fasıllar biliyorsunuz ki bu yargı ve adalet konularını ele alıyor, bunların yıllardır açılmasını biz talep ediyoruz, komisyon istiyor, birçok üye ülke istiyor ama Kıbrıs bunu engelliyor dolayısıyla biz adım atamıyoruz. Ama, bu demek değıldir ki fasıllar konusunda adımlar atılmıyor, çalışmalar yapılmıyor. 2000 yılında Avrupa Birliğiyle birlikte bir karar aldık, alt komiteler kuruldu. Bu alt komiteler tüm müktesebatı ilgilendiren... 8 tane alt komite var ve biz burada faaliyetlerimizi, çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Niçin sürdürüyoruz? Günün birinde siyasi engeller kalktığında hiç olmazsa bu alanlardaki fasılları hızla açabilmek için. Dolayısıyla, bazı alanlarda belki yeterince hızlı gidilemiyor ama en azından biz yapılması gerekeni biliyoruz. O fasıllar açılmasa bile, o çalışmalar hâlen sürüyor. Dediğim gibi, alt komiteler çekici bir konu olmadığı için basına yansımıyor. Belki sizleri daha fazla bilgilendirmemiz gerekir, sizlere daha fazla bilgi aktarılabilir. İşte, KPK toplanabilirse bu çerçevede bunlar olabilir.

Vize konusunda, evet, bizim adım atmamız lazım, bazı yasaların değişmesi gerekiyor, o konuda çalışmalarımız sürüyor. Gümrük birliği konusunda ise biz Avrupa Birliğinden hareket bekliyoruz. Biz yapılacak olan tüm faaliyetleri yaptık, Komisyonla biz müzakere yapıyoruz ancak Komisyonun da Avrupa Birliği ülkelerinden yetki alması gerekiyor; şu anda o yetkiyi alamamış durumdalar, birtakım engeller var. Avusturya engelliyor, Rumlar engelliyor, başkaları engelliyor; bu konuda çalışmalar sürüyor. Malta dönem başkanı şu anda bu konuda başarısız kaldı, şimdi yakında Estonya'ya geçecek, Estonyalılar bu konuda uğraş verecekler. Ama, şunu da hatırlatmak isterim ki: Biz gümrük birliğinin güncellenmesini niçin istedik? Çünkü Amerika ile Avrupa Birliği arasında TTIP müzakereleri başlayacaktı, şimdi TTIP ld. O bakımdan gümrük birliğinin yenilenmesi, güncellenmesi o kadar acil değil; önemli bir konu, bu konuda çalışmalar sürüyor. Ama, Avrupa Birliği bunu, siyasi engellemeleri sürdürürse bir bakıma onlar kendilerini de eksik hlde bırakıyorlar. Çünkü gümrük birliğinin güncellenmesi iki tarafın da yararına, sadece bizim yararımıza değil. Sanki yle bir algı oluştu, bizim sadece yararımızadır diye; hayır, iki tarafın da yararınadır, eğer yapmazlarsa kendileri bilirler.

2018'e kadar bir takvimden bahsettiniz. Onlar şimdi, eskiden ilerleme raporları ekim ayında çıkardı, takvimi değiştirdiler -sadece bizim için değil, tüm aday lkeler için- 2018'in Nisanında çıkması öngörülüyor, bu çerçevede bir program ne koydular. Ama, biz bütün faaliyetleri daha da hızlandırmak istiyoruz. Amacımız işte dediğim gibi başta, yıl sonuna doğru bir zirveyle bunu taçlandırmak ve ilişkilerimizi tekrar canlandırmak ama bunu gerçekçi bir temelde yapmak arzusundayız.

Teşekkür ederim.

BAşKAN – Teşekkürler.

Sayın Markar Eseyan, buyurun.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) – Teşekkürler.

Sayın Başkanı, değerli hazırun; ben 1-2 tane merakımı celbeden kısa soru sormak istiyorum. Bu, basına yansdı, Avrupa Birliğinden 2007 yılından beri Türkiye'ye gelen fonlar sanırım 2,7 milyar avro, bununla ilgili bir denetleme söz konusu olacaktı. Bu, basına yansdı ve ilk kez yapılan bir denetleme olacağı da iddia ediliyor. Burada tabii, bilgi yanlışlığı da olabilir. Bu denetlemenin ilk kez Türkiye'ye uygulanacağı da ifade edildi. Bunu nasıl yorumluyorsunuz, bir bilginiz var mı, onu merak ettim.

Bu g anlaşmasıyla AB yelik süreci arasındaki ilişkinin yeniden düzenlenmesi gibi bir görüşme oluyor mu yani bu ikisinin birbirinin koşutu olması noktasında ilişkiyi yeniden düzenleme, öyle bir ihtiyaç var mı?

Bir de tabii, Türkiye'nin Avrupa Birliğine uyumlanması söz konusuyken şimdi son süreçlerde bir de Avrupa Birliğinin önemli ülkelerinden, lokomotif lkesi Almanya'nın terör konusundaki Türkiye karşıtı pozisyonu söz konusu. Yani, PKK'nın ve FETÖ'nn, DHKP-C'nin açıkça desteklendiği, bir ülkenin lokomotif olduğu... Avrupa Birliğine girişle ilgili sıkıntıları aşmaya çalışırken biz elli dört yıllık süreçte, öyle açık bir desteğin verildiği önemli bir ülkeyle ilişkiler Avrupa Birliği yelik sürecini ve bizim n koşullarımızı nasıl etkiler? Yani, bu görüşmelerde Cumhurbaşkanımız düzeyinde bunlar dile getiriliyor ama bu çok ciddi bir sorun. Yani, terör örgütlerine verilen açık destek, Türkiye'nin kabul edebileceği... Hele 15 Temmuzla birlikte doğrudan güvenlik meselesidir, varlık sorunudur. Bu varlık sorununu hiçe sayan bir güçlü ülke söz konusu Avrupa Birliğinin bel kemiği. Bu sorun nasıl aşılacak, sizin projeksiyonunuz nedir?

Teşekkür ediyorum verdiğiniz bilgiler için.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MüSTEşAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Sayın Milletvekilim, sağ olun.

Şimdi, bu kaynakların denetlenmesi konusu, bu rutin bir faaliyet, 2009 yılında da yapılmıştı. Avrupa Birliği kaynaklarını Türkiye'ye aktardığında tabii ki bunların nasıl kullanıldığını bilmek istiyor. Sayıştayla sürekli olarak bir görüşme silsilesi oluyor. Bu ilk defa olan bir şey değil, hatta geldiklerinde ben de görüştüm onlarla, bu rutin bir denetleme. Bu sadece bize de mahsus bir şey değil, kaynak aktardıkları her ülkeyle böyle bir süreç izleniyor.

MARKAR ESAYAN (İstanbul) – Düzeltmek doğru olabilir belki o zaman. “İlk kez Türkiye’ye yapıldı.” diye yansıdı Müsteşarım, bunu belki düzeltmek lazım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Anladım, evet.

MARKAR ESAYAN (İstanbul) – Sanki bir hamleymiş gibi algılandı.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Haklısınız. Bazen düzeltmelerimiz de yalnız, yansımıyor maalesef. Olumsuz tarafları yansıyor da olumlu bir şey yansımıyor. Ama dediğiniz gibi, çalışmak lazım.

MARKAR ESAYAN (İstanbul) – Yine de dolaşımda olmasında fayda var.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Göçle üyelik bağlantısını sordunuz. Göç anlaşmasıyla veyahahut da göçle varılan mutabakat bir bakıma vesile oldu, bunu bir fırsat olarak kullandık çünkü o zamana kadar bir ilerleme sağlanamıyordu, fasıllar açılamıyordu. Biz bu çerçevede sadece fasıllarda değil, işte, gümrük birliği olsun, zirveler olsun, terörle mücadele olsun, bütün bu alanlarda ilerleme sağlamayı amaçladık. Zaten 18 Mart Mutabakatı sadece göçle ilgili değildir, diğer alanları da kapsar.

Son olarak, PKK konusunda da haklısınız. Biz şimdiye kadar hep bu konuda Avrupa Birliği yetkilileriyle konuştuk. Sayın Büyükelçi Bozay birazcık daha herhâlde ayrıntılı bilgi verecektir Almanya’yla ilgili olarak ama şu kadarını söyleyeyim: Bizim onlardan istediğimiz “Mücadeleniz sözde kalmasın.” şeklindedir. Çünkü PKK Avrupa Birliği ülkelerinde de yasaklanmış bir örgüt, terör örgütü olarak da kabul ediliyor ancak bizim en büyük şikâyetimiz, mücadelelerin maalesef sözde kalması şeklindedir. İşte, Brüksel’in merkezinde PKK bayraklarıyla çadırlar kurmaları en büyük eleştiri noktasıydı. O zamanın Başbakanı Sayın Davutoğlu 18 Mart zirvesi yapıldığında, PKK bayrakları ve çadırları vardı, şöyle bir şey yöneltti Belçikalı muhabatına, yanındaydı üstelik, dedi ki: “Burada DEAŞ’ın bayraklarına izin verir misiniz, peki PKK’ya nasıl izin veriyorsunuz?” Bir kapişma oldu. Dolayısıyla bizim de istediğimiz, bu mücadelenin sözde kalmaması şeklindedir. Bunu devam ettireceğiz. Ama Almanya boyutunda sanırım Büyükelçi Bozay daha fazla bilgi verebilir.

Teşekkür ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Sayın Milletvekilim, dün Alman Dışışleri Bakanı Türkiye’deydi. Zaten, malumunuz, bu konulardaki tepkilerimizi her zaman dile getiriyoruz. Özellikle halk oylaması sürecinde parlamenterlerimize gösterilen muamele ve bunun karşısı olarak İncirlik meselesinin çıkış noktası da budur. Aynı şekilde reaksiyonumuzu somut eylemlerle, somut kararlarla alıyoruz. Dünkü görüşmede, daha önce Sayın Cumhurbaşkanımızın Şansölye Merkel’le NATO zirvesi sırasındaki görüşmesinde bunları vurguladık “Bir yasak ilan ettiğiniz, terör örgütü olarak ilan ettiğiniz bir oluşum nasıl oluyor da bu bayraklarla dolaşıyor?” diye. Tabii değişik yorumlar yapıyorlar, federal sistemden bahsediyorlar ama bunların bizim için bir anlam ifade etmediğini söyledik. Nasıl biz böyle bir terörle birlikte mücadele edeceksek bu terörün bir parçası sadece DEAŞ’le edip PKK’yla etmemek gibi olamaz. Bunların hepsini dile getirdik. Gerekli önlemleri de alıp Almanya üzerindeki taleplerimizi her vesileyle yeniliyoruz.

Bunun dışında da değişik viteslerde gidiliyor tabii. Almanya aslında taahhüde sadakat anlamında AB'yle ilişkilerimizde bizim sürecin ilerlemesini istiyor. Malumunuz, dış politikada öyle duygusallık ve birbirini sevmeye, dostluk olmuyor, çıkarları onu gerektirdiği için. Biz de aynı, çıkarlarımız neyi gerektiriyorsa o şekilde yapıyoruz.

Sayın milletvekilim de bahsetti OHAL'den. Fransa da OHAL'i uzatıyor malumunuz. Ama bizim karşılaştığımız boyutta bir terörle karşılaşmıyorlar, Avrupa Birliği üyelerinin karşılaştığı terör, münferit eylemler; bizimki varoluşumuza yönelik cephe savaşı. Ondan dolayı, bizim OHAL çerçevesinde alacağımız önlemler ile onların alacağı önlemler arasında tabii ki fark olacak. Biz sınırda sayısız şehit verirken onların bir kamyon pazar yerine giriyor, tabii ki bu da kabul edilecek bir şey değil ama bizim bekamıza yönelik bir hareket var. Bundan dolayı, ne PKK ne DEAŞ ne FETÖ konusunda taviz vermediğimizi ve verilmediği takdirde de İçerlik olayındaki gibi tepkilerimiz olacağını Almanlara da izah ettik. Önümüzdeki dönemde yine onlarla çeşitli çalışmalarımız, görüşmelerimiz olacak. Umarız bu mesajlarımızı net alırlar ve ona göre davranırlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Nurettin Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, Bakanlığın temsilcileri ve sayın basın emekçileri; saygıyla selamlıyorum.

Müsteşarın iki kere basından yakınmasına şaşırdım. Şaşmamak gerekiyor, basının haberleri yeterince veremediğini söylüyor. Tabii, iktidar basının boğazını sıktığı için doğal, doğru haberler de maalesef yer almıyor.

Şimdi, efendim, bu Komisyon burada nadiren toplanıyor, Bakanı da çok sık görmüyoruz ve uzun süredir de toplanmamışız, Bakanın burada olmasını beklerdim ben şahsen bugün çünkü özellikle Avrupa-Türkiye arasındaki ilişkilerin durumunu görüşmek üzere burada toplandık. Gene de her iki müsteshara teşekkür ediyorum.

Efendim, gerçekten Avrupa'yla ilişkilerimiz oldukça kötü. Ben bir tane örnek vermek istiyorum tabii burada. Raporlar yeterince basında yer almıyor, bizler komisyonlarda yeterince tartışmıyoruz, ne gibi, ne tür tedbirler alacağımız konusunda çalışmalar yapamıyoruz maalesef. İyi ki bir göç sorunu var, mülteci sorunu var da Avrupa'yla bağlarımız kör topal gidiyor.

Özellikle bu toptan işçi çıkarılması taşeron, tutuklamalarla ilgili ve kıdem tazminatıyla ilgili çok ciddi sorunlar yaşanıyor önümüzdeki günlerde ve yaşanacak. Ben özellikle bu uluslararası işçi sendikalarının genişletilmiş komisyonla... Türkiye'deki işçi sendikalarının ve memur sendikalarının ortak deklarasyonunun kamuoyunda, basında yeterince yer almamasıyla ve komisyonlarda görüşülmemesiyle ciddi bir şekilde Türkiye'nin sanki böyle etrafı kapatılmak isteniyor gibi bir hava yaratılıyor. Bunlar inşallah aşılır.

Şimdi ben bu raporu burada da okumak istiyorum, kayıtlara geçsin istiyorum. Komisyon Başkanımızdan, müstesharlardan... Bakanlığın bu konuda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde neler yapması gerektiği konusunda çalışma yapmamız gerektiği düşüncesindeyim.

Rapor şöyle, Türk yetkilileri ve uluslararası sendikaların ortak deklarasyonu şu:

“a) Olağanüstü hâl uygulamasının kaldırılması için gereken koşullar sağlanmalıdır.

b) Kanıt, hukukun üstünlüğüne dayanmaksızın yapılmakta olan toplu ihraçlar, açığa almalar, sindirme ve tutuklamalar durdurulmalıdır.

c) Net bir suçlama olmaksızın dosyası mahkemede bekletilen tüm gözaltındaki işçiler, kamu görevlileri, gazeteciler, parlamenteler ve seçilmiş belediye başkanlarının serbest bırakılması çağrısı yapılmalı, gözaltındaki diğer kişilere erişim sağlanabilmelidir.

d) Suçu kanıtlanana kadar masumiyet ilkesini, cezai sorumluluğun ve cezalandırmanın bireyselliği ilkesini, bağımsız ve şeffaf biçimde adil olarak yargılanma ve temyiz prosedürlerini içeren normal mevzuata, hukukun üstünlüğüne, saygıya, demokrasiye ve adalete geri dönülmelidir.

e) Olağanüstü hâl tedbirleri soruşturma komisyonu (23 Ocak tarihli karar) oluşturulmalı, bu komisyonun kararları yargıya tabi olmalı ve bağımsız, şeffaf, etkili temyiz ile son çare olarak Avrupa seviyesinde başvuru yolunun açık olması imkânı temin edilmelidir.

f) İşlerinden ihraç edilen ve açığa alınan kişilerin şikâyetleri ivedilikle giderilmeli ve söz konusu kişiler işlerine iade edilmelidir.

g) İfade, konuşma ve basın özgürlüğü sağlanmalı; demokratik ve bağımsız medya ve dernek yeniden açılmalıdır.

h) ILO'nun özellikle de 87 ve 98 no.lu sözleşmelerinde belirtilen temel çalışma standartlarının ihlal edilmesi durdurulmalı, bu standartlara saygı duyulmalı ve bunlar benimsenmelidir.

i) Problemlerin çözümü noktasında taraflar yapıcı bir diyalog oluşturmalıdır. ITUC, ETUC ve üyeleri yukarıda bahsi geçen temel değerler için dayanışma içindedir ve söz konusu temel değerlerin savunulması ve geliştirilmesi için herkesle iş birliği içinde çalışacaktır.

Bu konuda daha ileri iş birliğini teşvik edecek ve yapıcı diyaloglarını yoğunlaştıracaklardır. Avrupa, Türkiye ve uluslararası toplum Türkiye'nin her yerine barış, demokrasi, ekonomik kalkınma, eşitlik ve adil işi yaymak için çabalarını artırmalıdır.

Son olarak, heyet AB, ILO ve Avrupa Konseyinden, özellikle sosyal partnerlerin uygun ve etkin katılımı kanalıyla bu taleplerin uygulanmasını takip etmesini ve gözlemlemesini talep eder.

Şimdi, Türkiye'deki emekçi kesimi, Avrupa'daki önemli kuruluşlar Türkiye'deki bu tür sorunları ortaya koyuyorsa Meclisin ve bizim Komisyonun bunların üzerinde düşünmesi lazım, tartışmamız lazım, sorunlarımızı ivedilikle, özellikle OHAL koşullarını düzeltme konusunda çaba göstermemiz lazım. Bizim bu boynumuzun borcu diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ahmet Berat Çonkar, buyurun.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Hoş geldiniz. Sunumlar için de teşekkür ediyoruz değerli bürokratlarımıza.

Avrupa Parlamentosuyla ilgili değerlendirmeniz tabii önemli fakat bir nokta sanki gündeme gelmedi. Biz, FETÖ'nün alçak darbe girişimi sonrasında Türkiye'de KPK toplantısını yapmak için bir çaba içine girmişken ve bir anlaşma yoluna giderken Avrupa Parlamentosunun Türkiye'yle müzakerelerin durdurulması yönünde bir tavsiye kararı aldığını biliyoruz ve bu karar hâlâ yerinde duruyor.

Bir yandan diyalog olsun istiyorlar, böyle bir talep var fakat bununla birlikte de bununla çelişen bahsetmiş olduğum karar hâlâ mevcut. Bu Brüksel'deki görüşmelerde bu mevzu gündeminize geldi mi? Muhataplarımıza bu meselenin diyalog zeminini yok eden ve yaralayan bir hava yarattığını izah edebildik mi? Bu konuda bir adım bekleyebilir miyiz Avrupa Parlamentosundan? Bu konuları değerlendirmenizi rica ediyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkür ederim.

Gerçekten de çok önemli bir noktaya parmak bastınız. Geçtiğimiz aralık ayında bu aldığı karar, biliyorsunuz, iade edildi. Ben o sırada daimî temsilciydim. Zaten Avrupa Parlamentosunun bizimle ilgili olarak almış olduğu son 5-6 tavsiye kararının hepsini iade ettik çünkü onların hepsi bize olumsuz şekilde hazırlanmıştı. Önümüzdeki dönemde de Avrupa Parlamentosu Türkiye raporunu tekrar çıkaracak, onunla ilgili faaliyetler sürüyor. Bu da olumsuz olacaktır. Sadece bu yönüyle değil, başka tavsiye kararlarına da atıflar var. Mesela, 1915 sözde soykırım çerçevesinde de bazı atıflar var. Avrupa Parlamentosunda 751 üye var, aşırı sağdan aşırı sola kadar çok çeşitli tandanslar var ve ne yazık ki ülkemizle ilgili olan kararları da büyük bir çoğunlukla da almıyorlar. Bu son alınan tavsiye kararı da adı üstünde bir tavsiye kararı. Bunun bir yaptırımı yok. Üye ülkeler zaten bunu reddettiler. Böyle bir şeyin gerçekleşmesi ihtimali de yok ancak hava olumsuz. Şimdi, bu havayı değiştirebilmek için kanımca yani bizim görüşümüz, diyalog yollarının tekrar kurulması. Sayın Cumhurbaşkanımız gitti, en zor dönemde karşıtlarıyla görüştü ve bir anlayışa varıldı. Dediğim gibi yani sizler de eğer Avrupa Parlamentosu temsilcileriyle görüşürseniz, bunların fikirlerinin değişeceğini beklemiyoruz. Azılı Türk düşmanları var. Bunların içinde çeşitli uluslara ait insanlar var. Eskiden karşıımızda, açık konuşalım, Rumlar vardı, Yunanlılar, Ermeniler, PKK vardı, şimdi bunlara FETÖ ekledi ve bunlar ne yazık ki uzun zamandır oralarda görev yaptıkları için etkin oluyorlar. Bunlarla mücadele ancak diyalog yoluyla karşıtlarımızla yapılacak olan görüşmeler çerçevesinde olur. Oradaki daimî temsilcimiz tek başına uğraşüyor ama esas onların görmek istedikleri sizlersiniz, muadillerisiniz. İnanırlar inanmazlar ama diyalog yollarını biz sürdürebilsek belki bazılarının fikri değişebilir. Özellikle, FETÖ'deki olayları anlatmak bakımından sizler önemlisiniz çünkü sizler yaşamış, bu binada yaşamış olan kişilersiniz. Bunları karşı tarafımıza anlatmak... İşte, KPK'yı Türkiye'de yapabilirsek, onlardan insanları, parlamenterleri Türkiye'ye çağırabilirsek belki bir fikir değişebilir ama tavsiye kararları değişmeyecektir, bu böyledir, maalesef hep aleyhimize çıkar çünkü sayılar onların lehine. Türkiye Dostluk Grubu vardı, Türkiye Forumu şeklinde ismi değişti. Yani, bu algıları tekrar olumluya çevirebilmek zaman alacak ama diyalog yollarını bence sürdürmemiz gerekir. Dolayısıyla, benim naçizane önerim, diyalog yollarını kapatmamak ve gerçekçi bir zeminde mücadele etmek. Onlara sürekli olarak yılmadan, bıkmadan, usanmadan tutumumuzu anlatmak en doğru yol olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Sayın Milletvekilim, Sayın Cumhurbaşkanımız Avrupa Parlamentosu Başkanı Tajani'yle de görüştü. Ben Sayın Müsteşarımın sözlerine bir tek şunu ekleyeceğim: Onların kararı ya da tutumu değişmiyorsa bizim de haklılığımız ve bizim irademizin de değişmediğini göstermek açısından temaslara önemli. Artı, bu rapor kötü bir rapor ama sizlerin temaslara, sizlerin yarattığınız baskıyla daha da kötü olmasını önleyecek ve bu açıdan diyalog hakikaten sürdürülmesi diye düşünüyoruz.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Cahit Özkan, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve Dışişleri Bakanlığımızın, Avrupa Birliği Bakanlığımızın kıymetli temsilcileri; hepinizi selamlıyorum.

Tabii, belki de fotoğrafa biraz Avrupa Birliğinin kuruluş sürecinden bakarak bugün yaşadığımız sorunlara ilişkin bir soru yöneltmek istiyorum. Tabii, Avrupa Birliği dünyada eşine benzerine rastlanmamış bir birlik, dünyada böyle bir siyasi birlik yok ve elinde silahlı güçlerden ziyade Avrupa kültürünün oluşturmuş olduğu değerler çerçevesinde ekonomik bir ortaklık yani malları, sermayeyi, emeği, serbest dolaşımı esas alan ve tarihsel gelişim içerisinde zenginleştirdiği bu değerleri esas alarak bir birlik kurmak. Sadece coğrafi sınırlar değil yani bir Avrupa toprakları değil, Avrupa diye gördükleri Kuzey Afrika'dan, Orta Doğu'dan, Doğu Avrupa'dan bütün ülkeleri de içine alarak belki de bir barış ve güvenlik birliği oluşturmak ve bunu yaparken de elinde en büyük değer genişleme yani genişleme, Avrupa Birliğinin en önemli değerlerinden bir tanesi. Özellikle, 2000'li yılların başlarına kadar genişleme konusunda bu değerleri, bir noktada bu değerlere öykünerek bu değerleri kendi ulusal hukukların bir parçası hâline getirmek suretiyle çok farklı renklerde ülkeleri almayı hedeflemişken 2000'li yılların başlarından sonra yavaş yavaş Avrupa'da yaşanan liderlik sorunlarıyla beraber bunu ulusal politikalarının aracı hâline getirdiklerini görüyoruz. Yaşanan bu genişleme sorunu Avrupa'da güvenlik sorununu, özgürlük, barış ve geliştirdikleri değerlerle çelişme sorunlarını beraberinde getiriyor. Bu sadece bizim değil, Avrupa'da çok yetkili makamlarda geçmişte görev yapmış aydınların, siyaset adamlarının da dile getirdikleri bir mesele. Acaba Avrupa Birliği üyesi ülkeler bu genişlemeyle ilgili yaşadıkları sorunları esaslı surette değerlendirip bunlarla ilgili Avrupa'nın da varoluş sebebine uygun, amacına uygun yeni bir projeksiyonla değerlendirip hatalarından dönme olasılıkları var mı yoksa bütün yaşanan sorunları Türkiye gibi başka ülkelerin üzerine atmak suretiyle işin içinden çıkılacağını hâlâ düşünüyorlar mı?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Çok doğru bir tespitte bulundunuz. Genişleme, Avrupa Birliğinin en başarılı olduğu faaliyetlerden biriydi ama sadece genişleme değil, aynı zamanda Schengen ve euro da Avrupa Birliği döneminde on yıl öncesine kadar başarı hanelerinde sayılıyordu ve işte, çok yakın bir zamana kadar Avrupa Birliği örnek olarak gösterilen bir “antite”ydi. Değiniz gibi, tarihte böyle bir örnek yok ama euro kriziyle başladı, arkasından göç, genişleme, bütün bunlar yani başarıları sorgulanır hâle geldi ve böyle sıkıntılar başladı. Eskiden Avrupa Birliği tek tek krizlerle baş ederdi ama birdenbire krizler arka arkaya gelmeye başladı, sıkıntılar başladı.

Dediğiniz gibi, genişleme, özellikle 2004'teki büyük genişleme onları çok sarstı, hâlâ bunun yankıları sürüyor. 2004'te eski komünist ülkeler Avrupa Birliği fikrini tam benimsemiş değiller, işte bunu, Polonya'da görüyoruz, Macaristan'da görüyoruz, çeşitli ülkelerde; onlar bunu benimsemiş değiller. Yani Avrupa ailesine döndüler ama bir bakıma zoraki dönüş oldu. Onlar üyelik başvurusunda bulunmadan Avrupa Birliğinin o zamanki üyeleri karar aldılar bunların girmesi için, Kopenhag Kriterleri bunlar için benimsenmişti.

Şimdi genişleme yorgunluğundan bahsediyorlar ve nitekim, şu anda Birlik müzakerelerinde en ileride olan Karadağ. Karadağ'ın müzakere sürecini yavaşlattılar, bilhassa yavaşlattılar. Juncker Komisyon Başkanı olduğunda bir açıklamada bulundu “Benim dönemimde genişleme olmayacak.” dedi. Dolayısıyla 2019'a kadar hiçbir genişleme olmayacak, 2019'dan sonra belki olabilecektir.

Şimdi, Macron Fransa'nın Başkanı oldu, Almanya'yla birlikte bunlar ilk defa olarak akademik bir çalışma olarak sürdürülen çok vitesliliği gündeme getirdiler. Yani Balkan ülkeleri de üye olursa 30'lu bir yapıya dönüşecek, karar alma mekanizmaları asgari müşterekte birleşiyor, zorlanıyorlar dolayısıyla bu çok viteslilik çerçevesinde yeni birtakım anlaşmalara belki ulaşacaklar, mevcut anlaşmaları belki değiştirecekler; bunlar şu anda tartışılan şeyler. İngiltere'nin çıkması tabi bunları sarstı, ilk defa tersine bir genişleme, daralma oluyor. Bütün bunlar Avrupa Birliğini sarsan ve kendi kimliğini arayan bir hâle

sokmaya başladı. Eskiden Avrupa Birliği sorunları çözerken kendisi sorun olmaya başladı şu anda ve bu krizlerden tabii bir şekilde baş etmek zorunda. Bazı yerlerde duyuyoruz “Avrupa Birliği çökecek.” diye, hayır çökmeyecektir, Avrupa Birliği devam edecektir, kenetlenecektir. Bu Trump’ın açıklamaları, Rusya tehdidi bütün bunlar Avrupa Birliğini kenetlenmeye yol açıyor. O bakımdan önümüzdeki dönemde bunları çok yakından takip edeceğiz ve tabii Türkiye’nin buradaki rolü çok önemli. Türkiye’siz bir Avrupa Birliği, Avrupa Birliğisiz bir Türkiye’nin olamayacağı ve ancak birlikte güçlenebileceğimizi vurgulamaya çalışıyoruz. Dedığınız gibi, biraz geniş perdeden bakmak lazım, geniş açıdan bakmak lazım, geleceği görmek lazım. Birlikte olmak için bunları ikna etmeye çalışıyoruz sayın milletvekilim.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Sayın Milletvekilim, hakikaten ana soruna dokundunuz. Avrupa Birliği nereden, nasıl neşet ettiğini biliyor ama nereye gideceğini bilemiyor ve kendi aralarında Juncker’in hazırladığı beyaz kâğıttaki beş senaryo bile büyük bir tartışma yarattı, “Bize danışmadan nasıl bunu yaparsın?” dediler çünkü gerçeklerle karşılaşmaktan herkes imtina ediyor. Malumunuz postgerçek bir dönemde yaşıyoruz ve Avrupa Birliği de bundan nasibini alıyor.

Soru şu: Avrupa Birliği 2050’ye zayıf bir bölgesel güç olarak mı girecek, yoksa Çin, Hindistan, Amerika ve diğerlerinin yanında sözü sahip bir uluslararası aktör, küresel bir aktör olarak mı girecek? Sırbistan ya da Karadağ’ı alması, almaması onun potansiyelini ne kadar artırır belli. Bu aşamadaki kritik konu -Sayın Müsteşarımın da buyurduğu üzere- Türkiye, zaten bunun hesaplarını yapıyorlar. Bu da efendim daha önce dile getirdiğim üzere çıkarlar temelinde bir şey ve şu anda arkabahçesi Balkanlarda Rusya’nın etkisinin arttığı görüyor, kendisinin atıl kaldığını görüyor; öbür taraftan, Doğu Akdeniz’de olanları seyrettiklerini görüyorlar ama bir ikilem içindeler “Türkiye’yi biz alırsak bu konularda birlikte mi çalışırız, nasıl olur?” bunları düşünüyorlar, bu zaman alacak ama bizim kartlarımızı iyi oynamamız, bizim potansiyelimizi iyi bilmemiz, dünyanın en büyük havaalanını yapıyorken, bir müthiş ulaşım ağı kuruyorken, Avrupa’nın Avrupa içinde kurduğu bütün ulaşım hatları Türkiye’ye gidiyor. Bugün İngiltere’den Çin’e kadar İpekyolu’nu düşünüyoruz. Bütün bunlar hesaplanarak yapılıyor ve biz de bütün siyasetimizi, stratejimizi gücümüze, potansiyelimize güvenerek yürütüyoruz; Avrupa da bunun farkında. Bazı konular da tabii vakit alacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arzu Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın temsilcileri, Bakanlığımızın temsilcileri; şimdi, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin aslında sosyolojik olarak yorumlanması gerektiğini düşünüyorum. Sosyolojik olarak yorumlandığında her birinin kendi özelinde özellikle büyük olanlara baktığımızda gerçekten inanılmaz bir milliyetçilik çitasının olduğunu ve bu anlamda bir araya gelmeyle ilgili kendi çıkarlarını düşünmek şartıyla tercih ettikleri ülkelere de baktığımız zaman daha çok, nüfusu az olan, sosyolojik olarak da uyum sağlayabilecekleri, arada bir sorunun çıkmayacağı ülkeleri tercih ettiklerini görüyoruz. Ekonomik sıkıntıları olabilir bu ülkelerin, bunları da maddi takviyeler yaparak, maddi destekler sunarak aşılıyor; onları da kendi dokusuna dâhil ediyor.

Ülkemize bakıldığında, ülkemizin böyle bir iş birliğinde onlarla dokunun uyuşmayacağını onlar da farkında, aslında biz de farkındayız. Nasıl uyuşmaz? Gerçek anlamda onların hedeflediği, kendi bünyesinin dokusunun içine alma, bir organı hâline getirme olarak niyetlendikleri biraz önceki büyümeden bahsettiğimiz büyüme modelinde Türkiye aslında çok uygun bir ülke değil hem kendi

içinde dinamikleri farklı olan, sosyolojik yapısı farklı olan, gerçekten milliyetçilik çıtası bizde de yüksek olan bir ülke olarak biz de kendi çıkarlarımızı gözeteceğimiz için -bu da çok doğal- onların çok tercih bir ülke değiliz ama ihtiyacı var mı, zaruret mi, Birliğin içerisinde olmamız gerekir mi? Gerekir, stratejik olarak, coğrafi konum olarak önemli bir konumda olduğumuz için.

Şimdi, buna baktığımızda aslında -ben her yerde her zaman söylüyorum, benim yaşımla beraber neredeyse süreç- bu süreç hiçbir zaman için onlar açısından sona ermeyecek, bizim açımızdan da sona ermeyecek, hep müzakere hâlinde olacağız ama gerçek anlamda Avrupa Birliğine Türkiye'nin girmesi söz konusu olacak diye düşünmüyorum; ben o anlamda toplumun da sesi olarak burada bunu dile getirmiş olayım.

Şimdi biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu anlamda her zaman şunu söyledik: “Türk’ün Türk’ten başka dostu yok.” ama dünya genelinde yapılması gereken anlaşmalar noktasında da uzlaşmacı bir tavır içerisinde kendimizi anlatmak suretiyle ama çok da fazla kendimizi sadece anlatıp kabul ettirmeye çalışmak değil de aslında Avrupa Birliği üyesi ülkelerin Türkiye’ye ne kadar ihtiyacının olduğunu anlaması gerektiğini, onların anlaması gerektiğini vurguladık.

Şimdi, FETÖ darbe girişimi konusuna geldiğimizde; o çok önemli, kırılma noktalardan bir tanesi hem ülkemiz açısından hem milletimiz açısından hem de Avrupa Birliğinin bu anlamdaki tavrını tahlil etme açısından çok önemli.

Şöyle ki: Birçok ziyaret yaptık Sayın Başkanımızla ve değerli üyelerimizle birlikte. Orada her şeyde önce Avrupa Birliği üyesi ülkelerin temsilcilerinin bilinç altında ve zihinlerinin geri planında “Böyle bir darbe girişimi yok, bu tamamıyla kurguydu, ülkeye bunlar yapılmadı.” Bu şekilde bir yaklaşım söz konusu ve bunun dışı vurumunu biz maalesef hissettik. Gittiğimiz yerlerde anlattığımızda ikna olanlar oldu, olmayalar oldu ama her nedense hep biz kendimizi anlatmak ve ikna etmek zorunda bırakıyoruz. Bu anlamda da gerçekten samimi gelmeyeceklerini de bilmek lazım çünkü FETÖ darbe girişiminden sonra bir ay kadar süre içerisinde hiç kimse dönüp -Sayın Başkanımız da bunu biliyor- işte geçmiş olsun dileklerini dahi bildirmedi, hatta şunu bile beklemiş olabilirler: “Sonucuna bir bakalım, ona göre hareket edelim.” demiş olduklarına bile inanıyorum ben maalesef.

Terör konusunda ise yine yıllardır maalesef terör örgütlerini beslediklerine, bunların faaliyetlerine müsaade ettiklerine, maddi olarak palazlanmalarına müsaade ettiklerine de şahit olduk hep birlikte. Hatta ve hatta kendilerinde bir terör olayı meydana gelene kadar o terör örgütlerini terör örgütü listesine bile almadıklarını hep birlikte biliyoruz.

Şimdi, bütün bu tablo içerisinde bugüne kadar ülkemizin ortaya koymuş olduğu çabaların her biri gerçekten kendi faydamıza ise biz bu çabalara devam edelim ama bunlar havanda su dövmekse bunu da tekrar gözden geçirmekte fayda var. Lehimize olan durumları değerlendirip... Ki İngiltere ne yaptı: İngiltere referanduma gitti ve “Az bir farkla da olsa Avrupa Birliğinden ayrılalım.” denildi ve ben hâlâ aralarında birtakım müzakerelerin yapılabileceğine inanıyorum yani henüz ayrılma da tam olarak gerçekleşmedi. Yani ülkemizin aslında bakması gerektiği pencere şu özet itibarıyla: Öncelikle kendi çıkarlarımız. Ülkemizin içine döndüğümüz zaman sorunların çözümüyle ilgili, mesela gittiğimiz toplantılarda en çok üzüldüğümüz konu, bizim bu ülkenin birer milletvekili olarak, birer Türk milletvekili olarak ülkemizin sıkıntılarını onlara anlatıp, onların “Bizim böyle sorunlarımız var.” demesi benim kanıma dokunuyor bir milletvekili olarak ve bu ülkenin bir Türk kadını olarak yani benim en büyük problemlerimden bir tanesi. Onun için biz içe dönük, belki sorunlarımıza daha fazla yoğunlaşıp, belki o kriterleri de temel almakta fayda var onlar mutlaka faydalı ama sosyolojik olarak gerçekten Avrupa Birliğinin bunu istemediğini... Bugün göçmen krizi var, göçmen krizinde kendisini

korumak adına ölkemizi kullandığı, ki aşikâr. Yarın başka bir şey olur, bu anlamda Türkiye'yi kullanır ama bunlara da dikkat çekip biraz daha içimize dönüp bu anlamda atacağımız adımları biraz daha keskin atmamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Sayın Milletvekilim, sizin söylediklerinize büyük ölçüde katılıyorum, siz de doğru tespitlerde bulundunuz. Birkaç hususa değinmek istiyorum. Avrupa Birliği de bir ihtiyaçtan doğdu yani Fransa ve Almanya yıllardır kapışıyorlar, savaşlar çıkıyor, iki tane büyük dünya savaşı çıktı, bertaraf edebilmek için bu ihtiyaçtan kurdular. Evet, Avrupa Birliğinde şu anda milliyetçilik var, aşırı sağ yükselişte, ekonomik sıkıntılar nedeniyle bunlar oluyor. Bütün mesele, Sayın Büyükelçinin söylediği gibi, bir bakıma, çıkar meselesi. Yani eğer biz Türkiye olarak üye olacaksak karşılıklı olarak iki tarafın da çıkarına geleceği için olacaktır o, başka türlü olamaz ve bütün genişlemeler şimdiye kadar hep siyasi nedenlerden olmuştur. Yani birçok ölkeler hazır mıydı üye olurken? Hayır, hiçbir şekilde değildi ama siyasi kararlar alındı, baskılar alındı. Rum tarafı, Yunanistan'ın şantajı nedeniyle üye oldu. Bütün bunlar gerçek ve dediğiniz gibi Türkiye'nin üye olamaması sadece tarihi, coğrafi, dini, kültürel boyutlarıyla değil, birazcık nüfusundan da kaynaklanıyor çünkü eğer Türkiye günün birinde üye olursa Almanya kadar hakka sahip olacak, o kadar parlamentere sahip olacak, o kadar oy hakkına sahip olacak. Şimdiye kadar Avrupa Birliğinin motoru olan Fransa ve Almanya'nın yanına bir de Türkiye eklenecek. Bütün bunlar tabii onlara soru işaretleri getiriyor. Göç krizini söylediniz. Tabii ki Türkiye'ye ihtiyaç olduğu için bize geldiler. O zamana kadar zirve yapılmazken niye dört ayda üç tane zirve yaptık mesela? Bizim de amacımız şu anda yani Sayın Cumhurbaşkanımızın başlattığı süreçte bunları doğal hâle getirmek. Eğer zirve yapılacaksa ihtiyaca binaen değil, bunların geleneksel bir hâle gelmesi lazım, diyalog yollarının kapanmaması lazım.

Şunu da söyleyebilirim ki bu süreçten şimdiye kadar Türkiye bir zarar görmedi, süreç hatta diyeceksiniz önemli bir süreç, üyelik kadar önemli. Çünkü sonuçta bizim amacımız nedir? Standartlarımızı yükseltmek, her alanda en nitelikli hâle gelebilmek ve bunu da sürdüreceğiz çıkarımıza olduğu sürece tabii ki yani bunu gözettığımızı baştan söyleyebilirim size ama onun dışındaki söyledikleriniz son derece doğru. Biz, bu çerçevede çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Sayın Milletvekilim, Sayın Müsteşarım zaten sizin söylediklerinizi de paylaştığımızı vurguladı. Kıta bizim kıtamız, biz de Avrupa'dayız. Balkanlarda 1990'larda ortaya çıkan bütün sorunlarda biz de oradaydık, Kafkaslarda da çıkanlarda oradaydık. Bu arazi bizim aramız, onlara da ait değil. Avrupa, Avrupa Birliğinden büyük ve biz Avrupa'da bulunma hakkımızı kullanarak bu süreçte yer almak istiyoruz. Bizim zaten çok taraflı diplomasimiz var. Şu anda, Sayın Müsteşarımın da dile getirdiği üzere, çıkarlarımıza göre hareket ediyoruz. Öbür taraftan, biz Orta Doğu'da varız, Balkanlarda varız, Kafkasya'da varız, Kuzey Afrika'da varız, Orta Asya'da varız. Avrupa, zaten bu potansiyeli görüyor. Hakikaten büyük bir potansiyelimiz var. Bunu nasıl sisteme adapte edebilirler, onu düşünüyorlar; edilmeme aşamasına geldiğinde de ona göre düşünürüz ama bizim, bu, hakkımız, rüçhan hakkı gibi bir şey. Biz bundan vazgeçmeyiz, Avrupa Birliği üyesi olmasak da Avrupa'dayız ve tabii ki bu evrensel değerler söz konusu. Bu evrensel değerler de kimseye ait değil. Bu evrensel

değerlerin bir kısmı bizim şu anda bulunduğumuz topraklardan çıkmış değerler. Ondan dolayı biz hiçbir kompleksle hareket etmiyoruz, onlar bizi istiyor-istemiyor diye değil, biz yapmaz gereken dış politikamızı gereklerine göre yürütüyoruz efendim.

BAŞKAN – Son söz Sayın Recai Berber’in.

Buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Dışişleri Bakanlığımızın ve Avrupa Birliği Bakanlığımızın Değerli Müsteşar ve ekibi; ben de birkaç konuda birkaç soru sormak istiyorum. Bir tanesi, Kıbrıs müzakereleriyle ilgili olarak malumunuz biz zaten Annan Planı’nı kabul etmiş bir taraf olmamız dolayısıyla orada bir çıtaya gelmiş olduk yani bu müzakereler Annan Planı’ndan yani karşı taraf da kabul etseydi onun üzerinde mutabık kalınmış olacaktı. Daha ileri ya da bizim açımızdan daha farklı bir noktaya doğru mu müzakere ediliyor ki biz Annan Planı’ndan daha geri plana düşecek miyiz, onu bir kere merak ediyorum çünkü bunu Rum tarafı ve Yunanistan herhâlde çok kullanıyor. Sonuçta biz her aşamayı kabul ettiğimizde de onlar yine o noktada da tabiri caizse yan çizmek suretiyle bunu Avrupa Birliği sürecinde bir koz olarak yani biz her konuda mutabık kaldıktan sonra belki Kıbrıs konusu çözülecekmiş gibi geliyor. Yanlış mı düşünüyorum bilmiyorum. Belki konjonktür olarak şu anda Suriye ve Doğu Akdeniz’deki gelişmeler acaba buna pozitif mi yoksa negatif mi katkı sağlayacak, Kıbrıs sorununa? Çünkü bir yandan da Doğu Akdeniz’de başka ülkelerin de başka çıkarları var; işte, petrol konusu, doğal gaz konusu bir çatışma ortamına götürecektir, ya çatışma ya uzlaşma. Bu her kritik eşik, daha doğrusu bizim bu sorunu çözmemize ya katkı verecek ya da uzaklaştıracak diye düşünüyorum. Bu konjonktür ne kadar etkili olacak yani daha doğrusu Avrupa Birliğinin bu sorunu çözme noktasında Yunanistan’a ve Kıbrıs Rum kesimine herhangi bir baskısı veya bir şeyi olacak mı bu süreçte?

İkincisi: Gümrük birliği konusunda tarım ürünleri biliyorsunuz önemli bir konu Türkiye açısından ve bununla ilgili müzakere başlıklarından bir tanesi de tarım ürünlerinde de serbestleştirilmesi, gümrük birliği kapsamına alınması. Bu ayrı olarak mı görüşülüyor yoksa yine bu bildiğimiz gümrük birliği çerçevesinde mi ilerleyecek bir konu tarım ürünleri?

Diğer konu da tabii Avrupa Birliğinin hakikaten son Suriye gelişmelerine kadar terör örgütleriyle ilişkilerini, özellikle PKK’yla ilişkilerini zaten örtülü de olsa biliyorduk ama son Suriye gelişmeleri ve PYD hem Amerika’nın hem Avrupa’nın bu terör örgütüne karşı, PYD’ye ve PKK’ya karşı daha açık bir şekilde destek vermesi noktasına veya pervasızlaşmasına yol açtı. “Buna FETÖ eklendi.” dediniz. FETÖ konusunda Avrupa Birliği henüz terör örgütü olarak kabul etti mi FETÖ’yü, onu bir de sormak istiyorum. Yani biz şimdi terör örgütü olarak onlara söylüyoruz, baskı yapıyoruz ama özellikle 15 Temmuzdan sonraki gelişmeler ışığında Avrupa’nın, özellikle Almanya’nın tavrı çok aykırı yani daha doğrusu çok değişik bir kulvarda gidiyor. Yani bir istihbarat teşkilatının başkanı bile Avrupa’da böyle bir gelenek olmamasına rağmen açıklama yapıyor FETÖ’yle ilgili. Yani henüz acaba Avrupa Birliğinin FETÖ’yü bir PKK gibi -PKK’yı mesela terör örgütü kabul ediyorlar ama ilişkileri ortada- burada terör örgütü kabul etme durumu var mı yok mu, onu da merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Teşekkür ederim.

Kıbrıs konusunda Sayın Büyükelçim daha kapsamlı cevap verir. Sadece bir hususa değinmek istiyorum. GKRY üye olduktan sonra bizimle olan tabii ki üyelik müzakeresini bir şantaj olarak kullanmaya çalıştılar, bu çerçevede bazı fasılları engellemeye çalıştılar. Nitekim 2006’da bir konsey

kararı çıkarttılar, 8 fasıl engellendi, 2009 yılında da kendi başlarına 6 faslı engellediler. Bunlarla bizim üyelik müzakereleri başladıktan sonra ve onlar üye olduktan sonra bir ek protokol meselesi vardı, ek protokolü biz müzakere ettik, imzaladık fakat bunun Rumlar açısından uygulanmayacağını söylemiştik veyahut da bunun GKRY'yi tanıma anlamına gelmeyeceğini söylemiştik. Bu konudaki sıkıntıları dile getirerek bu tür şantajları yaptılar ve onlar zannettiler ki üyelik müzakereleri o kadar önemli ki bizim için Kıbrıs'ı feda edeceğiz. Öyle bir şey olmadığını da gördüler veya Kıbrıs müzakereleri şu anda yapılıyorsa herhâlde bu gerçeği gördükleri için de yapılıyordur çünkü bizim Kıbrıs'ı feda etmeyeceğimizi gayet iyi biliyorlar.

Gümrük birliği konusundaki sorunuza gelecek olursak sadece tarım değil, kamu alımları ve hizmetler de bu kapsamda ele alınıyor, hepsi birlikte müzakere ediliyor. Ekonomi Bakanlığımız bunun koordinasyonunu yapıyor, biz de tabii destek veriyoruz. Müzakerelerin ne zaman başlayacağı belli değil, dediğim gibi biraz önce, yetki daha alınmadı üye ülkelerden. O yetki alındıktan sonra müzakerelere başlanacak. O müzakereler de kanımca herhâlde iki üç yıldan aşacağı sürmez, öyle bir süreç var.

Son olarak da FETÖ'yü terör örgütü olarak kabul etmediler, henüz öyle bir şey yok, o şekilde görmüyorlar, PKK gibi.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Türkiye'nin talebi var mı bu konuda?

NİYZİ NEFİ KARA (Antalya) - Türkiye'nin talebi var mı?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Bildiğim kadarıyla henüz yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, o da yok yani resmî anlamda o da yok.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Biz görüşmelerimizde hep dile getiriyoruz ve anlatıyoruz zaten hani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yazılı... Hukukta "Söz uçar, yazı kalır." denilen bir ilke var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Bizim taleplerimiz...

NİYZİ NEFİ KARA (Antalya) – Resmî başvuru var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Bireysel bazda haklarında soruşturma yürütölenlerin iadesi talebimiz var.

NİYZİ NEFİ KARA (Antalya) – "Terör örgütü" diye talep var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Bir süreç var, bir hukuki süreç var, belli mahkemelerde birtakım kararlar alınmasını bekliyoruz, Adalet Bakanlığıyla bunu iş birliği hâlinde yapıyoruz; legal olarak, yasal olarak bu zemini saptadıktan sonra böyle bir talepte bulunabiliriz.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) - Türkiye'deki sürecin tamamlanması lazım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – PKK'da olduğu gibi olması lazım, aynı o şekilde.

CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) - Türkiye'de verilmiş bir mahkeme kararı gerekiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var karar, karar var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Süreci tamamlanmış bir karar yok efendim, temyizi de tamamlanarak, iç hukuk yollarının tüketilmiş haliyle bir karar yok şu anda.

NİYAZİ NEFİ KARA (Antalya) – Ama karar olmadan da talepte bulunmayalım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Soruşturmanın yürütülen şeyleri hakkında taleplerimiz oldu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kırmızı bültenle aranmayla ilgili bir talep var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ MEHMET KEMAL BOZAY – Onların hepsini yapıyoruz, zaten iadeler de oluyor, olanlardan yapılıyor; biliyorsunuz Romanya’dan ve bazı Avrupa ülkelerinden geldi.

Efendim, Kıbrıs konusunda –uygun görürseniz- malumunuz ezberleri bozan değişiklikler oldu bölgede, Suriye’den dolayı da, şimdi, Kıbrıs, Rusya’yla da komşu oldu çünkü Rusya’nın üsleri var orada. Bu güvenlik endişeleri de Avrupa Birliğini bölgedeki o petrol ve doğal gaz –sizin buyurduğunuz gibi- onlar değiştirdi ve şu anda Kıbrıs da kendi içinde sıkıntılar yaşıyor gerek ekonomik gerek siyasi sıkıntılar; bunları aşabilmesi için bazı kaynaklara ve bu sorunun çözülmesine ihtiyacı var. Sayın Müsteşarımızın dediği gibi, bizim taviz vermeyeceğimizi anlamama unsuru, artı Rum tarafının da buna artık bir son verip kendi içindeki ekonomik sorunları aşma güdüsü de var. Onun yanı sıra, işte İtalyan firmaları, başka ülkelerin, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin şirketleri bölgede petrol, doğal gaz aramak istiyorlar ve biz bu sorun çözülmediği sürece buna müsaade etmiyoruz.

Kıbrıs konusunda Rum tarafında Rusya’nın etkisi de artıyor. Malumunuz tam görüşmeler olurken Enosis hakkında bir karar kabul edildi, bu nasıl kabul edildi, muhataralı, hangi milletvekilleri, kimlerden, nasıl bir yönlendirme alarak bunu ettiler? Kendileri de anlayamadılar, o yüzden bu tehdit ve tehlikeleri gördükleri için biraz daha açılma yatkın duruyorlar. Temmuz ayı biraz sıcak bir ay olacak efendim, temmuz ayında bu konuda her iki taraf da biz de en üst düzeyde konuyu yürüteceğiz ama 2004 Annan Planı’ndan geri adım atılır mı? Al-ver olarak bazı şeyler olabilir fakat ondan geriye düşülmez sayın milletvekilim.

BAŞKAN – Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum öncelikle uzun bir aradan sonra bir arada olduğumuz için.

Öncelikle, on üç yıllık bir sürece baktığımız zaman, bu son dönemde, 2004 yılındaki sürece baktığımız zaman ve geldiğimiz noktada Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin aldığı karar, tabii ki AB sürecini bağlamasa da önemli bir noktada duruyor. Türkiye-AB ilişkilerinin sonu görülmeyen bir sürecin içine girdiğini görüyoruz ama “Kopenhag Kriterleri eğer yerini bulmazsa Ankara Kriterlerini koyarız.” düşüncesinden de ciddi bir şekilde uzaklaştığımızın da farkındayız çünkü demokrasi treninden inildiği gibi anladığım kadarıyla Avrupa Birliği treniyle de yollar ayrılmak üzere.

Hükûmet sık sık istikrardan bahsediyor ama AB ilişkilerinde ve bu müktesebatın yerine getirilmesi noktasında sürekli istikrar söylemini yalanlayan tavırlar içinde. Bir gün AB liderlerine türlü hakaretler yağıdırıyoruz, ertesi gün diyoruz ki, en son geçen hafta Brüksel zirvesinde olduğu gibi, AB sürecine bağlı olunduğu üzerine tekrar bir yorum getiriyoruz. Bu, ne kadar samimi gelir hem iç politika açısından söylüyorum hem de dış politika açısından. Tamamen günü kurtarmaya odaklı söylemler üzerinden şekillendiğini düşünüyorum AB ilişkilerimizin ki keza bugün önümüze gelen Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı gibi. Çünkü bir taraftan Meclis Genel Kurulunda

zeytinlik sahalarını maden şirketlerine, sanayiye bir başka ifadeyle talana açacaksın, sonra da gelip burada tabiatın ve tabiat kaynaklarının korunmasında AB müktesebatıyla uyumlu hâle getirilmesinden bahsedeceksin. Yani ben buradaki tezadı da çok merak ediyorum bir taraftan.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) - Hem de Çevre Günü'nden bir gün sonra.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hem de Çevre Günü'nden bir gün sonra yapacaksın bunu.

Öte yandan AB sürecine ilişkin son açıklamalara baktığımız zaman “On iki aylık bir takvim aldık.” lafı ortalarda dolaşıyor. Ben birazcık geç kaldım, kusura bakmayın özür diliyorum, belki de açıkladınız. Sayın Cumhurbaşkanını da Brüksel zirvesi sonucu yaptığı açıklamada AB sürecine ilişkin “On iki aylık yeni bir takvim aldık.” dedi ancak buna karşın AB tarafından yapılan ve medyaya, kamuoyuna yansıyan açıklamalara baktığımız zaman üst düzey AB yetkililerinin üzerinde uzlaşmaya varılmış herhangi bir takvim olmadığını görüyoruz. Yeni başlıkların açılması için Türkiye'nin atacağı olumlu adımları görmek istediklerini ifade ediyorlar. Topu bir bakıma Ankara'ya yani bize atıyorlar, bizim de dışında kaldığımız bir duruma atıyorlar çünkü çok uzun zamandır Meclis ve Komisyon bu sürecin dışında bırakılmış durumda, toplantı yapmadığımızdan da görülüyor zaten bu.

Birkaç nokta var, öncelikle şunu soruyorum tekrar: Bu on iki aylık takvim var mı yok mu, bunu çok merak ediyorum. Bu takvimin kapsamı ne varsa eğer ve varsa on iki aylık takvimde atılacak adımlar neler olacak? Örneğin ABİ, üstüne basa basa şunu söylüyor, diyor ki: OHAL'in kaldırılması atılacak adımlar arasında olacak mı mesela, bu çok önemli ya da ifade özgürlüğü, medya özgürlüğü, hukukun üstünlüğüyle ilgili endişeler dikkate alınıp tutuklu gazeteciler serbest mi bırakılacak, özellikle bunu sormak istiyorum. Ya da bir idam tartışması Türkiye'de çok yüksek sesle konuşuluyor, bunu takvimin neresine koymayı planlıyorsunuz? Hem belki Komisyon Başkanımızın da bilgisi vardır, ondan da merak ediyorum. İktidar, Anayasa değişikliğiyle ilgili 16 Nisan referandumunda defalarca, “evet” çıkması durumunda idam cezasını Meclis gündemine getireceğini söyledi. Bu da AB ilişkilerini doğrudan etkileyecek bir süreç olduğu için burada da nasıl bir süreç götürmeyi planladığını merak ediyorum. Ve tüm bu soruları cevaplandırmadan, bugün hangi tasarıyı görüşürsek görüşelim yani tabiat kanunları ya da başka kanunlar, AB sürecine ilişkin bence yine samimiyetsiz bir adım atmış olacağız. Önce kendi içimizde bu süreci değerlendirip... Yani biz, evet, şunun sonuna kadar yanındayız hem Cumhuriyet Halk Partisi olarak AB sürecini desteklediğimizi anlattık hem de “Kopenhag Kriterleri yerine Ankara Kriterlerini koymak istiyoruz.” dediğinde de Cumhurbaşkanımız, bunu da desteklediğimizi söyledik. Ama şapka'yı bir önümüze koyup şuna karar vermemiz gerekiyor: Biz, gerçekten, Türkiye'de demokrasiyi, hukuku, önümüzdeki bu müktesebatı uygulamak istiyor muyuz? Bunları tartışmadan şimdi, birazdan da işte tali komisyonuz diyeceksiniz belki de biliyorum yani burası esas komisyon değil diyeceksiniz ama Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliği Koruma Kanunu Tasarısı'nı görüşeceğiz, ne kadar samimi olur, bunu da sormak istiyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Sayın Milletvekilim, başta da söylediğim gibi, bize bir takvim verdiler, bu takvim de daha çok toplantı takvimi. “Önümüzdeki dönemde ne zaman, hangi zamanlarda, nasıl diyalog şeklinde sürdürülebilir” diye ve esasında bu takvimi verdiklerinde bizim görüşlerimize uygun bir takvim. Nitekim gelecek hafta bizim düzeyimizde karşıtlarımızla bir görüşmede bulunacağız ve ilk adımı atmış olacağız, tüm konular masada olacak. Arkasından –bu bir hazırlık toplantısı olacak- Sayın AB Bakanı ve Sayın Dışişleri Bakanıyla birlikte komiserlerle bir görüşme yapılacak, yine birazcık daha geliştirilecek ve amaç bir zirve ile bunu taçlandırmak. Tüm konuları ele alarak ilişkilerimizi nereye götürebiliriz, nasıl bir güven tekrar oluşturulabilir, gerçekçi bir zeminde yapmak istiyoruz çünkü geçmişte bazı hususlarda gerçekçi zeminde sürdürülmemiştii, Avrupa Birliği vaatlerde bulunmuştu, yerine getiremeyeceği vaatlerde

bulunmuştu, bunları biz istemiyoruz. O bakımdan, bu takvim gerçekten vardır ve Nisan 2018'e yönelik bir takvim, onlar zirveyi 2018'de yapmak istiyorlar, biz ise bu yıl yapmak istiyoruz. Gelişmelere bağlı olarak, bunlar hiçbir şekilde somut olarak yer almıyor, bunlar sadece öneri şeklinde yer alıyor ama dediğim gibi, onların takvimi de bizim şimdiye kadar onlarla konuştuğumuz çerçevede büyük ölçüde örtüşüyor.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Peki, takvimde atılacak adımlarla ilgili bize söyleyeceğiniz bir şeyler var mıdır, yoksa sadece tarih mi var?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ BÜYÜKELÇİ SELİM YENEL – Tarihler var ama bu da dediğim gibi, gümrük birliği ele alınacak, ondan sonra, göç konusu, vize konusu, terörle mücadele, zirveler ve demin bahsettiğiniz konuların hepsi ele alınacak. Nasıl adımlar atılabilecek, birtakım yasaların değişmesi gerekiyor, dediğimiz gibi, sayın büyükelçinin vize muafiyeti çerçevesinde, dolayısıyla samimi bir şekilde bütün konular ele alınacak.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen? Yok.

Ben bir hususa cevap vereyim, Onursal Bey, benim söyleyeceklerimi peşinen söylediniz, isterseniz tekrar olmasın diye söylemeyeyim ama tali komisyon, bu, bir hakikat yani. Tali komisyonken yani asli komisyon gibi davranmak veya sizin gönlünüz olsun diye asli komisyonmuş burası diye muamele yapmak da çok mümkün değil.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Tüm sürecin dışında kaldı Başkan.

BAŞKAN – Ben de onu söyleyeceğim, o zaman şu tali işleri bir kenara bırakalım da şu asli işlerimize dönelim biz Komisyon olarak, muhalefetin de özellikle desteğini istiyoruz. Gelin, buyurun, hazır vakit varken bir adım atalım yani başardık başardık, başaramadık zaten... Ama üzerimize düşeni yapalım, bence muhalefet olarak hep birlikte Meclis Başkanına gideceğiz, nereye gideceğiz, burada başkan vekilimiz, KPK Başkanımız hepsi burada. Gidelim, diyelim ki: Bu işin usulü budur, biz asli komisyon olmak istiyoruz. Tali komisyon olmaktan yoksa biz de memnun değiliz, toplanamamaktan şikâyet ediyorsunuz, bunun en önemli sebeplerinden biri tali komisyon olmamız. Gelmediği zaman ne diye toplanalım. Şimdi, burada ben sizi tabii ki toplamak isterim, her zaman sizinle bir araya gelmek isterim de elimizde iş olmayınca, kanun bize sevk edilmeyince neyi görüşecek burada, nasıl yapacağız? İşte ara sıra sağ olsun değerli bürokratlarımızın da katkısıyla brifing alabiliyoruz, yapabildiğimiz. Uluslararası temaslarımızda zaten bir araya geliyoruz Arzu Hanım da bahsetti, gidiyoruz, geliyoruz. Mümkün mertebe bütün arkadaşların katılımını sağlıyoruz. Hatta benim gitmediğim toplantıların birçoğunu da -değerli uzman arkadaşlarımız da burada şahit- arkadaşlarımızı yönlendirmeye çalışıyorum ki herkes mutlak surette katkı sağlansın diye. Yani bu asli komisyon üzerinde durmamız lazım. Bence bir adım atalım, önümüzdeki günlerde bir organize olalım, hep birlikte ne yapmamız gerekiyorsa bir randevu alıp gidelim.

Ben değerli bürokratlarımıza çok teşekkür ediyorum. Bu arada biz kanun görüşmesine, gündemin 2'nci maddesine geçeceğiz ama Dışişleri Bakanlığı temsilcilerimiz eğer arzu ederlerse ayrılabilirler çünkü onlarla ilgili artık başka bir şey kalmadı.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı (1/838)

BAŞKAN – Şimdi, 2'nci maddesinde yer alan (1/838) esas numaralı Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine geçebiliriz.

Tasarının görüşmelerine başlamadan önce bizim kanunumuz uyarınca tekrar hatırlatma yapma ihtiyacı duyuyorum. Komisyona havale edilen tasarıların biz Avrupa Birliği mevzuatına uygunluk açısından incelenip görüldüğünü sayın Komisyon üyelerimize ve diğer katılımcılara da ben tekrar hatırlatmak istiyorum.

Genel olarak Komisyonun görüşme usulü hakkında da kısacık bir bilgi vermek istiyorum. Bildiğiniz üzere Komisyon tasarısı ve teklifleri sadece tali komisyon olarak görüşebiliyor, bunu her seferinde vurguluyoruz. Komisyon olarak kanun tasarılarını tali olarak görüştüğümüz için kanun tasarılarını görüşürken genellikle tasarıların geneli üzerinde görüşmelerle yetiniyoruz ancak Komisyon üyelerimizin özellikle görüşülmesini istedikleri maddeler varsa bunları da ayrıca görüşebiliriz. Şimdi, tasarısı bu çerçevede görüşmeye başlayacağız, geneli üzerinde görüşmeyi yapacağız. Usul olarak da önce bakanlıklarımızın temsilcilerine söz veriyoruz. Şimdi ilk olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığımızdan gelen temsilcilerimize kısa bir sunum yapmak üzere ben söz vermek istiyorum.

Kim yapacaksa o kendisini tanıtsın, bir de kısa olursa sizden ricam.

Buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETİM HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞLETMELER ŞUBE MÜDÜRÜ MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; öncelikle hepinizi kurumumuz adına saygıyla selamlayarak sunuma başlayacağım. Bu gündem toplantımızın ana konusu yaklaşık 2003 yılında başlayan, iki defa Türkiye Büyük Millet Meclisine gelip kadük olan ve Avrupa Birliği uyum müzakere süreçlerinin 2009 çevre faslının kapanış kriterlerinden çıkarılması taahhüt edilen Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın AB uyum süreciyle ilgili sizlere kısa bir sunumumuz olacak. Sunumumuz üç ana bölümden oluşmakta. Bir, kanunun hazırlanma ve AB uyum müzakere sürecinden kısaca bahsedeceğim. İkincisi, Meclis gündeminden olan kanun tasarısının AB mevzuatıyla uyumu konusu. Üçüncüsü de, eğer uygun görürseniz, talep ederseniz de kanunun genel hatlarıyla üzerinden kısaca geçeceğiz.

Bahsettiğim gibi kanun tasarısı 2003 yılında yine Bakanlığımızca yürütölmekte olan yine bir dış kaynaklı proje kapsamında başlamış. GEF 2 Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi kapsamında. Bilim adamları, üniversite ve akademisyenler, sivil toplum kuruluşları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmaları sonucunda kanun tasarısı ilk defa 2011 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine gelmiş, kadük olmuş. Yerel seçimlerden sonra hazırlıklar revize edilerek tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş, 2015 yılında yine genel seçimler nedeniyle görüşölemeden kadük olmuş. 2015 yılı Kasım ayındaki seçimden sonra 64'üncü Hükümetin almış olduğu icraat ve reformlar kapsamında bir yıl içerisinde çıkarılması gereken eylem planları kapsamında da bu kanun tasarının hazırlanarak Meclis gündemine sunulması ve çıkartılması planlanmış. Bu karardan sonra 2015 yılı Aralık ayı itibarıyla kanun tasarısı tekrar hızlı bir şekilde revize edildi. İlgili bakanlıklar, sivil toplum kuruluşlarıyla müzakere edilerek Başbakanlığa gönderildi, daha sonra Başkanlıkta Başbakanlık müsteşar yardımcısının başkanlığında özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Maliye Bakanlığının temsilcileriyle de nihai bir müzakere toplantısı yaparak nihai hâle getirilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine sunuldu. AB uyum süreciyle ilgili biraz önce de bahsettiğim gibi bu kanun aslında 2009 yılındaki çevre faslının kapanış kriterinde ölkemizin bir taahhüdü olarak bu kanun çıkarılması ööle olarak taahhüt edilmiş. Daha sonra ondan sonraki süreçler ise -biraz önce Sayın AB Bakanlığı Müsteşar yardımcımızın bahsettiğı gibi- alt komisyonlarda bu çalışmalar devam etmiş ve bu komisyonumuz, bizim çalışmalarımız 6 no.lu Ulaştırma, Çevre ve Enerji Alt Komisyonunda süreçler devam etti. Yine aynı şekilde bu kanun tasarısı özellikle 2015 yılında tekrar revize edilirken, 2015 yılında yine genel müdürlüğümüzün koordinasyonunda yürütölen

- Natura 2000 AB Projesi var, Natura 2000 alanıyla ilgili gereklilikleri yerine getirilmesi projesi- bu kapsamdaki temel unsurlardan birisi de AB mevzuatına, kuş ve habitat direktiflerine, NATURA 2000 alanı çalışmalarına uyum konusunda bu proje kapsamında çalışan uzmanlar da müzakere ederek taslak metinler üzerinden onların görüşleri alındı ve görüşleri çerçevesinde kanun metnine de gerekli derçler yapıldı. 2016 yılında kanun taslağı hazırlandıktan sonra mart ayında gerçekleştirilen alt komisyon toplantısında ve 2016 yılı Mayıs ayındaki ortaklık komite toplantısında kanun taslağı oradaki, AB Komisyonundaki ilgili üyelerle paylaşıldı ve mayıs ayında gerçekleştirilen komisyon toplantısında Avrupa Birliği Çevre Koruma Genel Müdürü Mr. Andrzej tarafından şu andaki kanun taslağının Avrupa mevzuatıyla uyumlu olduğunu ancak tabii, bazı boşluklarının olduğunu bunların da ikincil mevzuatla giderilebileceğini o toplantıda beyan etti. En son 2017 yılı Mart ayında yine 14'üncü tur toplantısı Avrupa Birliği Bakanlığının koordinasyonunda Ankara'da gerçekleştirildi. Bu toplantıda kendileri kanunun sürecinden bahsettiler, biz de geçen yıl kendileriyle paylaştığımız gibi müzakere süreçlerinin tamamlandığını, şu an Meclisin gündeminde olduğunu, onların da beklentisinin kanun tasarısının artık bir şekilde çıkması ve bu süreç kapsamında da ikincil mevzuatların hem Natura 2000 Projesi kapsamında tamamlanması yönünde görüşlerini beyan ettiler. Bu çerçevede biz, yine, Natura 2000 Projesi kapsamında ikincil mevzuatın hazırlanmasına yönelik çalışmalara da, şu an kanun henüz onaylanmamış, Meclisten geçmemiş olmasına rağmen biz çalışmalarımıza başladık, taslak ikincil mevzuatları hazırladık ve bu süreçte de şu an çalışmalarımız devam etmekte. 2018 yılına kadar da ikincil mevzuatların büyük bir kısmını tamamlamak gibi bir hedefimiz var.

Kanun tasarısının gerekçelerine bakacak olursak tabii ki AB'ye uyum bunlardan bir tanesi. Ama, bizim kendi içsel ihtiyaçlarımızın da olduğu açık bir gerçektir, özellikle doğayı koruma konusunda.

Ülkemizde biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik özel bir kanun yoktu. Baktığımız zaman, Çevre Kanunu'nda, Tarım Bakanlığının ilgili kanununda, Orman Kanunu'nda, farklı kanunlarda, farklı yerlerde küçük vurgular vardı fakat genel, düzenleyici bir kanun taslağı yoktu bu yüzden böyle bir kanuna ihtiyacımız vardı.

Korunan alanlarla ilgili mevzuattaki boşluklar vardı. Baktığımız zaman, ta 1980'li yıllarda çıkarılmış kanunlarla biz bu alanları yönetmeye çalışıyorduk. Oysaki önümüzde bir Avrupa uyum süreci var, Natura 2000 ağı var, Uluslararası Doğa Koruma Birliği IUCN tarafından belirlenmiş olan bir koruma kategori sistematığı var; bunlarla uyumlu hâle getirilmesi için buna da bizim ihtiyacımız vardı.

Yine, ülkemizdeki temel sıkıntılardan bir tanesi aynı alanda farklı mevzuatlarla, farklı kurumlar tarafından ilan edilmiş, birbiriyle çakışan, birbirini bölen, korunan alanlar vardı. Bu, hem kaynakların etkin yönetimi, korunması ve sürdürülebilirliği açısından problemler yaratmaktaydı hem de kurumlar arası yetki çakışmasına yol açmaktaydı, bunun giderilmesine ihtiyaç vardı.

Tabiatı koruma sisteminin uluslararası sistemle uyumlaştırılması, dediğimiz gibi, kendi mevzuatımız tabiatı koruma olarak kendi içsel mevzuatlarımıza göre işte Milli Parklar Kanunu vardı, Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu vardı ancak 200'den fazla ülkenin bunun üzerinde sivil toplum kuruluşunun üyesi olduğu uluslararası doğa koruma birliği var IUCN dediğimiz. Bunun artık dünyadaki korunan alanları izlemesi, değerlendirmesi sonucunda oluşturmuş olduğu bir Korunan Alan Sistemi vardı. Bizim de Korunan Alanlar Sistemi'mizin bununla uyumlu hâle gelmesi gerekiyordu. Biz, bu kanunla bunu da uyumlu hâle getirdik.

Bir de bildiğiniz gibi, ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler var. Tarafı olduğumuz sözleşmeler kapsamında da yerine getirmemiz gereken yükümlülükler var. Bu çerçevede de bu yükümlülükleri yerine getirmemiz ihtiyacı olan kanuni boşlukların, yasal boşlukların giderilmesi için de bu kanunda birtakım eksikleri tamamladık biz.

Kanun tasarısının AB mevzuatıyla uyumuna bakacak olursak, AB mevzuatındaki temel süreçlere baktığımızda karşımızda CİTES Sözleşmesi, Barcelona Sözleşmesi, Bern Sözleşmesi, Bükreş Sözleşmesi, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi var, direktif olarak da Kuş Direktifi ve Yabani Flora, Fauna İle Habitat Direktifi var. Şu anki Avrupa Birliğinin özellikle doğayı koruma konusundaki temel olarak baz aldığı doküman Kuş Direktifiyle, Habitat Direktifi. Biz de bu kanunu hazırlarken hem hazırlama sürecinde hem de hazırladıktan sonra bu mevzuatlarla uyumluluğu sürecinde bir kontrol mekanizması oluşturduk. Şimdi, Avrupa mevzuatındaki temel unsurlara baktığımız zaman, tür, habitat, koruma, ekolojik koridor, elverişli koruma seviyesi –bu hem türler için hem habitatlar için- ekolojik etki değerlendirmesi gibi kavramların olduğunu... Bunlar, tanımlar daha önceki mevzuatımızda olmayan tanımlardı bunlar, kanunumuzun tanımlar bölümüne bunları dercederek bu eksikliği tamamladık.

Korunması gereken tür ve habitat listelerinin belirlenmesi, bizim şu an ülke olarak korunması gereken tür ve habitatların belirlenmiş bir listesi elimizde yok. Bununla ilgili kriterlerimiz de yoktu. Bu yasayla biz bu kriterleri belirledik, bunların nasıl belirleneceğini ortaya koyduk, alt mevzuatlarla da bunların belirlenmesine yönelik çalışmanın nasıl yürütüleceğini ortaya koyacağız.

Ekolojik koridor, bildiğiniz gibi, özellikle fauna dediğimiz korunması gereken hayvan türleri stabil değil, sürekli yer değiştiren, belli ekosistemden, belli ekosistemde, belli yerden, beslenme yeri farklı, yaşam alanı farklı bu yüzden dolayı bu türlerin geçiş güzergâhlarının da korunabilmesi büyük önem arz etmekteydi. Bu yüzden dolayı da bunları da biz ekolojik koridor olarak düzenlenmesi yönünde yasaya dercederek bu boşluğu da giderdik.

Tür ve habitatların elverişli seviyede korunması, bu özellikle Avrupa Birliğinin olmazsa olmazları olarak karşımıza çıkmakta. Bizde bugüne kadarki koruma anlayışı genellikle eğer bir tür varsa hemen bu alanı korunması gereken bir alan ilan edelim ancak bu şekilde koruyalım. Fakat, bu korumanın yeterli olmasını sağlamamakta gerek Avrupa Birliğine gerek dünyaya baktığımızda koruma sadece korunan alanlarla değil, türlerin bulunduğu yerlerde korunması veya eğer burada da koruyamıyorsanız bunların devamlılığını sağlayabileceğiniz genetik bankaları, tohum bahçeleri gibi alanları taşıyarak, burada koruyarak bunların sürdürülebilirliğinin sağlanması için de düzenlemelere yer verdik.

Yine, peyzaj koruma, peyzajlar biliyorsunuz, özellikle Peyzaj Sözleşmesi'nin temel unsurlarından birisi, peyzajların korunması. Bununla ilgili de korunmasına yönelik kanunumuzda düzenleyici maddelerimiz yer almakta.

Katılımcılık, bu, yıllardır var olan bir süreç, Avrupa Birliğinde de var, bizde de aslında, sürece baktığımız zaman, birçok süreçte biz bunu uyguluyorduk. Fakat, bunu daha kurumsal hâle getirmek için yasamızda bununla ilgili bir düzenleme yaptık, örneğin, korunan alanların belirlenmesi, ilanı konusunda geri dönüş olarak bilgilendirme ilgili paydaşlara...

Yine, katılımın önemli bir unsuru, özellikle yerelden başlayıp merkeze doğru belirlenme, karar alma, uygulama sürecinde yereldeki ilgili kurumların, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının da içerisinde olacağı... 2 tane kurul bir, ulusal düzeyde, bir de yerel, mahalli düzeyde kurulların oluşmasını ve çalışmasına yönelik bir yasal düzenlememiz var.

Natura 2000 alanları, bu Avrupa Birliğine üye olduğumuz zaman Avrupa Birliğine belirtmemiz gereken önemli unsurlardan birisi bu. Ülkemizdeki korunan alanlardan hangisinin Natura 2000 ağı kapsamında değerlendirileceğine yönelik bir listeyi sunmamız gerekecek, bununla ilgili de çalışmalarımız başlıyor. Özellikle baktığımız zaman, Avrupa Birliğindeki şu anki Natura 2000 ağı alanlarının genellikle tür veya habitat koruma alanları olduğunu, biz de bunu korunan alanlar sistemimize tür ve habitat koruma alanı ilave ederek bu açığı da şu an kapatmış olduk.

Ekolojik etki değerlendirme, yine, Avrupa Birliğinin olmazsa olmaz kriterlerinden birsi bu direktiflerden. Bu şunu getiriyor: İster korunan alan olsun isterse korunması gereken tür ve habitat olsun bunların bulunduğu alanlarda eğer bir faaliyete izin verilecekse mutlaka ekolojik etki değerlendirmesinin yapılması gerekmekte, bununla ilgili de biz bunu düzenlemiş bulunmaktayız bu yasada.

Bir diğer unsur, genetik kaynakların erişimi, biliyorsunuz, özellikle genetik kaçakçılığı, bitki kaçakçılığı, tür kaçakçılığı özellikle bilimsel çalışmalar adı altında çok karşımıza çıkan, basına da yansıyan unsurlar. Bununla ilgili CİTES Sözleşmesi var hem ticaret hem de yasaklamalar. Fakat, bizim içsel mevzuatımızda bunlarla ilgili düzenleyici bir mevzuat yoktu, böyle bir faaliyetle karşlaşılsa yaptırımlarında boşluklar vardı, biz bu kanunla bunları da giderdik.

Bir başka unsur, türlerin, habitatların biyoçeşitliliğinin izlenmesiyle ilgili de bir bölüm oluştu.

Genel olarak Avrupa Birliği uyum sürecindeki çerçeve bu. Bundan sonraki sunumumuzun bölümü eğer talep ederseniz kanunun genel olarak üzerinden geçme şeklinde olacak, bölümler ve başlıklar, ne getiriyor anlamında.

Kanun tasarımız 12 bölümden oluşmakta, 6'sı geçici olmak üzere toplam 49 maddeden oluşmakta.

Sayın Başkanım, nasıl uygun görürseniz...

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi, o, zaten bizim alanımıza girmiyor, nasıl olsa asli komisyona göndereceğiz, o orada daha detaylı görülür. Bizim için önemli olan, Avrupa Birliği Bakanlığının mevzuata uygunluğu konusundaki görüşleri.

Şimdi, onu değerlendirmek üzere ben Avrupa Birliği Bakanlığı temsilcilerine söz vereceğim ve ben değerli üyelerden de müsaade isteyeceğim, önemli bir toplantım var, Recai Bey Başkanlık edecek benden sonra.

Hepinize teşekkür ediyorum katılımlarınızdan dolayı.

Buyurun.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Recai Berber geçti)

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ SELÇUK BAYRAKTAROĞLU – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; çevre ve iklim değişikliği faslı geniş kapsamı uyumlaştırma maliyetleri ve çevre alanındaki müktesebatın birçok uluslararası sözleşmeyi de kapsamı nedeniyle bizim için en zor fasıllardan biri.

Çevre alanında tanıtıcı tarama toplantıları 2006 yılında tamamlanmış, çevre faslı için 2 açılış kriteri belirlenmiş. Söz konusu kriterler sağlanarak Çevre ve İklim Değişikliği Faslı 21 Aralık 2009 tarihinde müzakerelere açılmıştır. Fasla ilişkin olarak 1 siyasi ek protokol ve 5 teknik olmak üzere 6 tane kapanış kriterimiz bulunmaktadır.

Kapanış kriterleri özü itibarıyla çevre faslı kapsamındaki tüm müktesebata uyum için gerekli mevzuatın yürürlüğe konması ve üyeliğe birlikte uygulamanın mümkün olmasını temin edecek idari kapasitenin oluşturulmasını öngörmektedir. Bu çerçevede, Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı bizim için fasıl kapsamındaki en önemli mevzuat çalışmalarından biridir.

Avrupa Birliği Habitat Direktifi ile Kuş Direktifi'nin mevzuatımıza uyumlaştırılması amacıyla hazırlanan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'yla Avrupa Birliğinin doğa koruma alanlarındaki temel düzenlemeleri olan Habitat Direktifi ve Kuş Direktifi'ne uyum sağlanacaktır.

Yine bu kanun tasarısıyla ülkemizde biyolojik çeşitliliği koruma ağının (Natura 2000) kurulmasına ilişkin yasal zemin de oluşturulmuş olacaktır.

Yine, ayrıca, bu kanun tasarısıyla Çevre ve iklim Değişikliği Faslı kapanış kriterleri kapsamında da önemli bir gelişme sağlanmış olacaktır. Ancak tam uyumun sağlanabilmesi için yapılacak ikincil düzenlemelerin de AB müktesebatına uygun bir şekilde hazırlanması son derece önem arz etmektedir.

Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı, geçmiş dönemlerde Avrupa Komisyonu ile da paylaşılmış, yapılan teknik toplantılar ve yayımlanan ilerleme raporlarında konuyla ilgili değerlendirmeler dikkate alınmıştır. Özellikle 2015 ilerleme raporu ve 2016 ilerleme raporunda fasıl bazındaki değerlendirmeler ilgili tüm bakanlıklarımız tarafından dikkate alınarak çeşitli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

Yine, ülkemizde doğa koruma konusunda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları da geçmiş dönemlerde oluşturdukları bir platform aracılığıyla bu kanun tasarısı kapsamındaki görüş ve eleştirilerini Avrupa Parlamentosuna iletmışlerdir. Bu kapsamda, STK'ların söz konusu görüş, öneri, istek ve eleştirileri ilgili kurumlarımıza ivedilikle iletilmiş ve STK'lar bu süreçte etkin bir rol almıştır. Bununla birlikte, hem Avrupa Komisyonu hem de STK'lar tarafından yakından takip edilmekte olup uygulamalar açısından bu kanun tasarısının eleştirilebileceği de peşinen akla gelmektedir.

Bu çerçevede, Bakanlığımız tarafından Avrupa Birliği Uyum Komisyonunuza yazılı olarak sunulan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'yla ilgili değerlendirmelerimize kısaca tekrar değinmek isterim.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim; Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı genel anlamda değerlendirildiğinde, Avrupa Birliğinin doğa koruma mevzuatı ile Habitat ve Kuş direktifleriyle büyük ölçüde uyumludur.

Ancak beş-altı husus var bizim özellikle dikkatimizi çeken, onları yazılı olarak bildirdik ancak tekrar burada ifade etmek isterim..

Öncelikle “Tanımlar” başlıklı 2’nci madde kapsamında, Habitat Direktifi’nde de düzenlenmiş olan “habitat koruma durumu” tanımının eklenmesinin uygun olacağı düşünüyoruz. Zira, tanımlar kısmında 30’un üstünde -sanıyorum 32 veya 33- tanım var, bu “habitat koruma durumu” tanımının da -zaten bu habitat direktiflerinde de açıklanmış- eklenmesinin eleştirili azaltacağını düşünüyoruz. O tanıma da direktiflerden bulup temin edebiliriz zaten, hepsi elimizde var. Bu, birinci husus.

İkinci husus: Yine aynı maddede “türlerin ve habitatların alan kapasitesi ve popülasyon düzeyleri göz önünde bulundurularak yok olmayacak şekilde kullanımı” olarak açıklanan “sürdürülebilir kullanım” tanımının koruma amacından çok kullanma amacını vurguladığı, eleştirilebileceği düşünülmektedir ve göze çok çarpmaktadır. Bununla ilgili de yine koruma faktörünü ön plana çıkarmamızın kanun açısından faydalı olacağını düşünüyoruz.

Üçüncü bir husus: Tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma kurullarına ilişkin 11’inci maddenin kurulun üyelerinin ayrıntılı bir şekilde açıklandığı (2)’inci fıkrasında “Bu konularda ulusal düzeyde en az son beş yıldır faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarından Bakanlıkça seçilen iki temsilciden oluşur.” hükmü ile (5)’inci fıkrasında yer alan “Başkan tarafından belirlenen ilgili sivil toplum kuruluşu” ibaresinin STK’ları sınırlandırdığı gerekçesiyle eleştirilebileceği düşünülmektedir.

Dördüncü husus: “Yeniden değerlendirme” başlıklı 14’üncü madde, idarenin istediği zamanda ve istediği sıklıkta koruma alanlarının sınırlarını yeniden değerlendirebilmesine olanak vermektedir. Madde gerekçesinde, korunan alanların bilimsel gerekçeleri ortaya konmak suretiyle izleme çalışmalarının

sonuçlarının dikkate alınmasından bahsedilmekle birlikte, idareye sınırsız bir yetki tanıdığını da düşünölmektedir. Bu hususu STK’ların eleştirdiği ve bu eleştirilerini Avrupa Parlamentosuna iletteği de tarafımızdan bilinmektedir. Bunun da tekrar değerlendirilmesinde fayda göröyoruz.

Yine bu çerçevede beşinci husus: “Ekolojik etki değerlendirmesi” başlıklı 19’uncu maddenin (2)’nci fıkrasında “Korunan alanların onaylı planlarında öngörölen faaliyetler ekolojik etki değerlendirmesine tabi tutulmadan gerçekleştirilebilir.” hükmü yer almaktadır. Bu fıkrada idareye verilen yetkinin çevreyi koruma kapsamında belirli kriterler açısından kısıtlanması beklentisi bulunmaktadır. Bu husus, STK’ların eleştirilerini iletteği Avrupa Parlamentosu tarafından da dile getirilmiştir. Bunda da tekrar düzenlemeye gidilmesinde yarar görölmektedir.

Çok teşekkür ederim, saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz bu değerlendirmeleriniz ve katkılarınız dolayısıyla.

Değerli üyelerimiz, bakanlıklarımızın değerli temsilcilerini dinledik. STK’lar yok zaten herhâlde. Şimdi Komisyon üyelerimizden tasarı hakkında söz almak isteyenlere söz vereceğim.

Sayın Doğan, buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın Bakanlık yetkililerim; teşekkür ediyorum.

Bizim elbette itirazlarımız var, muhalefet şerhimiz de olacak bu tasarıyla ilgili ancak bize gerek toplantı gerekse toplantının içeriği, biliyorsunuz, pazartesi günü tebliğ edildi. Dolayısıyla bizim, konunun ilgilileriyle, hatta birbirimizle dahi –dün de Genel Kurul vardı, pazartesi günü de Genel Kurul olmayan bir gün- görüşüp de karşılıklı görüş alışverişinde bulunma imkânımız olmadı. O yüzden, makul bir süre yani örneğin, yedi gün gibi makul bir süre tarafımıza verilmesini ve yazılı muhalefet şerhi...

BAŞKAN – Esas komisyon henüz gündeme almış mı diye sordum, almamış, dolayısıyla olabilir yani makul bir süre.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Almadılar. Biz evre Komisyonu üyelerimizin de görüşünü almak isteriz.

Az önce de sayın Bakanlık yetkilimiz, geçen ilerleme raporunda evre faslındaki konuyla ilgili kısımdan bahsetti. Orada, örneğin, Paris Anlaşması’nın uygulanmasından bahsediliyor, işte, Türkiye geçtiğimiz günlerde askıya aldı. Yani tüm bunları biz detaylı olarak, yazılı olarak sunmak isteriz. O yüzden yedi gün gibi makul bir süre tarafımıza verilmesini talep ve rica ediyoruz

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Arzu Hanım, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanlık yetkilileri, temsilcileri; biz de aynı şekilde makul bir sürenin verilerek muhalefet şerhlerimizi hazırlamak için gerekli işlemin yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka söz talebi yok.

Şimdi, tabii, AB Uyum Komisyonunun ve Bakanlığın 1’inci maddeyle ilgili daha önce taslakta düşünölen ama daha sonra tasarıda yer almamış olan bir değerlendirmesi var, bir ifade düzeltilmesi şeklinde ilavesi söz konusu, o da şu: Burada 1’inci maddede amaç bölümünde sadece “...tabiatın, biyolojik çeşitliliğin, tabii değerlerin, jeolojik mirasın ve peyzajın korunmasına ve sürdürülebilirlik yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.” denmiş. Ancak halkın katılımının, toplumun da

bilinçlendirilmesinin katılımçılık açısından bu kanunda ve ilgili ikincil mevzuatta düzenlenebilmesi açısından şöyle bir ilavenin olmasının uygun olacağı düşünülüyor: “Halkın tabiat hakkında bilinçlendirilmesinin ve toplumun korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerin desteklenmesine” ifadesini de koyalım şeklinde. Ben 1’inci maddenin o zaman şu şekilde değiştirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum, demin arkadaşlarla yeni bir metin yazdık: “Bu kanunun amacı, halkın tabiat hakkında bilinçlendirilmesinin ve toplumun korumaya yönelik katkılarını artıracak faaliyetlerinin desteklenmesine, tabiatın, biyolojik çeşitliliğin, tabii değerlerin ve jeolojik mirasın ve peyzajın korunmasına ve sürdürülebilirlik yönetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.” şeklinde değiştirilmesini, esas komisyona önerilmesini, uygun görürseniz, oylarınıza sunacağım.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Esasa mı geçtik?

BAŞKAN – Hayır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, yedi gün süre dediniz ya. Esasa da geçtiniz sanki. bu görüşmede eğer o süreyi verdiyseniz, genel görüşmelerle birlikte o dönem konuşulması lazım, görüşülmesi lazım.

BAŞKAN – Hayır, geneli üzerinde öneriyoruz. Tekrar görüşme değil de sanki ben sadece... Gerekçe hazırlanması için süre isteniyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok üstat, yok. Hem genel görüşme hem maddelerle ilgili...

BAŞKAN – Burada genel görüşmeye geçmeyelim mi diyorsunuz?

ARZU ERDEM (İstanbul) – Geçmeyelim Başkanım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bir zahmet eğer mahzuru yoksa.

BAŞKAN – Şimdi, genel görüşmeye geçmediğimiz takdirde tasarıyı gündeme almamış, görüşmemiş oluyoruz; o zaman ertelemiş oluyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Süre vermiş oluyorsunuz.

BAŞKAN – Süre vermiş olmuyoruz, ertelemiş oluyorsunuz.

O zaman tarihi daha sonra bildirmek üzere görüşmenin ertelenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kapanma Saati: 12.52

